

Pla Integral contra les **Violències Masclistes** del Prat de Llobregat 2019-2023

Ajuntament del
Prat de Llobregat

Crèdits

Direcció i edició

Regidoria d'Igualtat. Ajuntament del Prat de Llobregat

Comissió de seguiment

Fina Rifà, directora de l'Àrea d'Igualtat i Drets Socials

Carmen Martí, cap de la Secció de Ciutadania

Rosa Mela, coordinadora del SIAD i del SAI

Virgínia Morillas, tècnica d'Igualtat

Assessoria tècnica

Spora Sinergies, SCCL

Aquest Pla s'ha elaborat amb la participació de les diverses àrees municipals i els seus responsables polítics i tècnics, així com de la ciutadania i les entitats del Consell de Dones del Prat.

Pròleg

La violència masclista no té edat, ni orígens, ni cultures ni religions. És l'atemptat més habitual que patim les dones, està present en totes les societats del món i és una greu vulneració de la nostra dignitat i els nostres projectes vitals. Per això els poders públics tenim la responsabilitat de prevenir i sancionar aquelles situacions i accions que són reconegudes com a violències masclistes, perquè únicament amb el compromís i el treball coordinat i conjunt de totes les xarxes locals, institucions i ciutadania, podrem erradicar aquestes discriminacions que fa segles que patim les dones.

És veritat que actualment hi ha una major conscienciació pel que fa a les violències masclistes i a les múltiples desigualtats de gènere presents en el nostre dia a dia. Això ha estat possible gràcies al moviment feminista, sempre present en les diferents reivindicacions socials i polítiques per a la plena igualtat entre homes i dones; així com gràcies a les polítiques públiques de gènere i a les diferents legislacions que han aprovat i desenvolupat, des de fa dècades, els nostres ajuntaments i institucions autonòmiques i estatals.

En els últims anys, però, en coherència amb una major sensibilitat envers la gravetat i l'abast del problema, s'han produït avenços significatius en el foment de valors d'igualtat i respecte dels drets humans, i de sensibilització i educació de la ciutadania. L'objectiu principal ha estat aconseguir una cultura de la igualtat real i efectiva entre homes i dones, en què el rebuig de les violències i de les diferents discriminacions sigui unànime socialment.

És per tot això que l'Ajuntament, amb l'elaboració d'aquest Pla Integral contra les violències masclistes, ha posat l'accent en la necessitat d'articular vies pràctiques i efectives de prevenció, protecció i resposta contra aquest tipus de conducta. A principis dels 2000, ja vàrem articular un dels primers protocols de Catalunya que abordava les violències de gènere des d'una visió pionera i transversal, i que es va convertir en un protocol exemple per a molts altres municipis.

Amb el present Pla Integral contra les violències masclistes, donem resposta a dos dels principals objectius de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, erradicar les violències masclistes i garantir una atenció integral a les dones supervivents. I ho fem a través d'un document que s'ha treballat de manera participada amb els i les tècniques municipals de les diferents àrees i serveis que actuen en l'abordatge de les violències, així com a través de la ciutadania i el teixit associatiu, que també ha estat present en la diagnosi i l'elaboració de les accions.

Solament des d'una visió comunitària i de ciutat, podrem abordar l'eliminació de les violències masclistes d'una manera efectiva i real. I n'hem de fer partícips tots els agents locals que hi intervenen de manera directa o indirecta, perquè es converteixin en agents d'igualtat que previnguin les violències masclistes més invisibles i subtils. Perquè la clau d'aquest Pla és fer un pas més en l'objectiu d'aconseguir unes ciutats i pobles més justos i igualitaris: volem que integrin una perspectiva nova amb accions determinades, concretes i positives que modifiquin l'actual situació d'injustícia que viuen les dones i que les vides lliures de violència siguin una realitat.

Anna Martín Cuello

Regidora d'Igualtat, Joventut i Solidaritat

Sumari

BLOC 1: Introducció i context	7
1. Introducció	8
2. Marc conceptual i normatiu	9
2.1. Marc conceptual	9
2.2. Marc normatiu	12
3. Punt de partida: circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat	14
4. Procés d'elaboració del Pla	18
5. Principals resultats de la diagnosi	23
5.1. Estratègies de prevenció	23
5.2. Estratègies d'abordatge	23
5.3. Estratègies de coordinació i organització interna	26
6. Estructura del Pla, principis rectors i línies estratègiques	28
6.1. Missió	28
6.2. Principis rectors	29
6.3. Objectius	29
6.4. Vigència del Pla	30
6.5. Línies estratègiques	30
BLOC 2: Pla d'Acció	34
Estratègies de prevenció	35
1.1. Àmbit educatiu	35
1.2. Teixit comunitari	45
1.3. Comunicació	51
2. Estratègies d'abordatge	54
2.1. Situacions d'especial complexitat	54
2.2. Perspectiva interseccional	57
2.3. Fills i filles testimonis de violència masclista	60
2.4. Recursos de recuperació	62
3. Estratègies de coordinació i organització interna	65
3.1. Coordinació i treball en xarxa	65
3.2. Organització interna	69
BLOC 3: Implementació, seguiment i avaluació del Pla	77
1. Implementació	79
1.1. Acord de ciutat "Violència 0 al Prat"	79
2. Mecanismes de seguiment i avaluació	80
3. Estructura organitzativa	80
3.1. Taula institucional per l'acord "Violència 0 al Prat"	80
3.2. Grup motor	81
3.3. Direcció del Pla	82
3.4. Consell de les Dones del Prat	82
3.5. Comissió tècnica del circuit contra la violència masclista	83
3.6. Taules de treball	84
Annexes	85
Annex 1. Model de fitxa de diagnòstic compartit	87
Annex 2. Model de fitxa de pla de treball coordinat	89
Annex 3. Model de fitxa de derivació	91
Annex 4. Model de registre de dades	92
Annex 5. Model de consentiment informat per a la cessió de dades personals	93

BLOC 1

INTRODUCCIÓ I CONTEXT

Introducció

1.1. Introducció

En els darrers anys, la violència contra les dones s'ha considerat un dels problemes més importants amb els quals s'enfronta la societat actual. Tot i que no es tracta d'un fenomen nou, durant les dues darreres dècades ha tingut lloc un procés de denúncia i visibilització que ha incidit en la conscienciació del fenomen, i que ha convertit el que fins aleshores es considerava una qüestió privada en un problema social. Al mateix temps, aquesta presa de consciència ha situat l'erradicació de la violència contra les dones entre les prioritats de les organitzacions internacionals, els diferents governs i el conjunt de les administracions públiques de bona part de països del món.

El context actual, després d'un 8 de març històric, també ha situat les violències masclistes en l'agenda política i social del país. Aquell dia es va fer una vaga feminista en què milers de dones de diverses edats, procedències i trajectòries vitals van generar un moviment de reivindicació únic a tot l'Estat per exigir unes vides dignes, lliures i iguals. I es va tornar a repetir a moltes ciutats i pobles, quan es va fer pública la sentència del "cas de la Manada", com un gran crit d'indignació i de suport a totes les dones que han patit violència sexual en algun moment.

És per tot això que el 2018 és considerat un any que ha marcat un abans i un després en la història recent del feminisme, un any en què s'han pogut fer visibles les diverses discriminacions i violències que pateixen les dones i que han estat invisibles durant segles a la nostra societat.

A més, les Nacions Unides, en la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra les dones, feta per l'Assemblea General de l'ONU, el 20 de desembre de 1993, defineixen la **violència contra les dones** com *qualsevol acte de violència de gènere que pugui tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual, o psicològic per a la dona, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada.*

Així mateix, la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, insta les diferents institucions i administracions, des del Govern de la Generalitat fins als ens locals, a desplegar circuits per a l'abordatge coordinat de la violència masclista i a elaborar protocols d'actuació que ofereixin pautes clares i les eines necessàries al conjunt de professionals dels diferents àmbits, a fi de prevenir, detectar, atendre i oferir la recuperació necessària a les dones que es troben afectades per la violència masclista, així com als seus fills i filles i/o altres persones que n'estiguin al càrrec.

L'Ajuntament del Prat de Llobregat ha estat un dels municipis pioners en l'abordatge de les violències masclistes a Catalunya. Ja l'any 2003 s'aprovava el *Protocol del circuit local per a l'atenció de les dones víctimes de violència domèstica*, un dels primers de Catalunya. L'any 2009 es creava el Servei d'Informació i Atenció a les Dones. D'aleshores ençà no s'han aturat els esforços per lluitar contra les violències masclistes, atès que es tracta d'una problemàtica creixent i complexa que requereix una estratègia coordinada.

És per aquest motiu que l'Ajuntament del Prat de Llobregat fa un pas més enllà, des de l'àmbit municipal, per promoure **una estratègia de ciutat en la lluita contra les violències masclistes**. Es tracta, doncs, d'una iniciativa pionera que pretén articular la xarxa assistencial amb el conjunt d'àrees i departaments del consistori, per tal d'unificar els esforços dels agents locals en un enfocament coordinat i integral contra les violències masclistes.

2

Marc conceptual i normatiu

2.1. Marc conceptual

La violència vers les dones ha estat una problemàtica social que ha aflorat a la llum al llarg de les darreres dècades, fruit de les denúncies socials i de les reivindicacions del teixit social, especialment per part dels moviments feministes. El desenvolupament de polítiques públiques capaces d'abordar aquesta problemàtica i d'una legislació al respecte han anat acompanyades de l'aprofundiment teòric i conceptual sobre aquesta violència, i ha donat lloc a termes com "violència domèstica", "violència de gènere", "violència vers les dones" o bé "violència masclista". Durant les darreres dècades, els esforços s'han centrat a desvincular la violència contra les dones de l'àmbit domèstic, d'allò considerat privat, tot ampliant el focus de la violència a tots els espais de la vida de les dones i convertint-lo en un problema de caire públic. Així, s'entén que la violència vers les dones és aquella que s'exerceix contra a les dones pel simple fet de ser-ho, en el marc d'una relació de domini i control sobre elles.

Aquest tipus de violència s'emmarca en la nostra estructura socio-cultural, que empara la desigualtat entre homes i dones sota la forma del patriarcat, tot establint l'assignació d'uns rols i d'uns estereotips que encaixen dins el sistema sexe-gènere. Totes les societats construïdes sobre una base patriarcal, com la nostra, defineixen unes expectatives a aconseguir pel que fa als rols de gènere. Aquests rols són valorats de forma desigual i són integrats com a naturals en el context social i cultural en el que es desenvolupen, de manera que són acceptats com a propis per les persones que en formen part, o bé produeixen rebuig i càstig social quan són transgredits. Tal i com mostra la *Figura 1*, les creences sobre els rols de gènere i els estereotips tradicionals de gènere associats constitueixen la base de la desigualtat entre homes i dones.

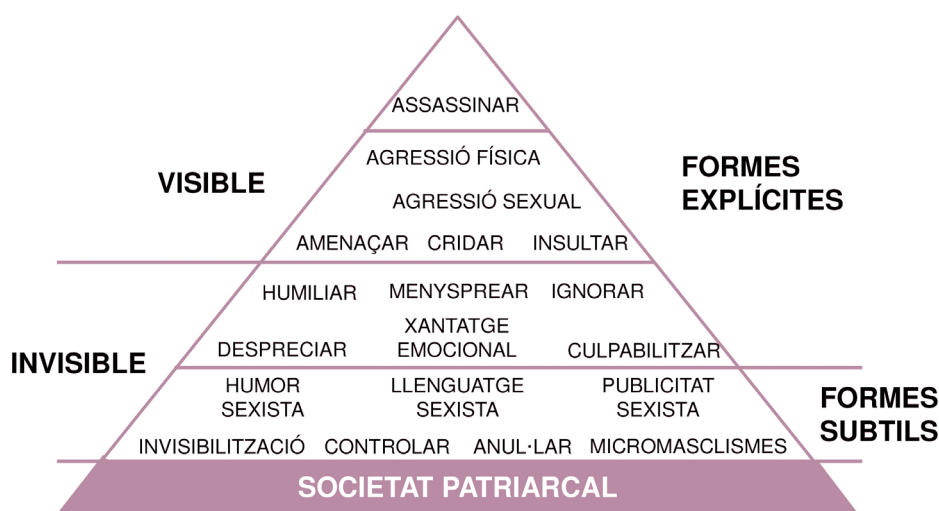

Figura 1. La piràmide de la violència masclista. ¹

¹ Font: adaptat a partir de Carles Fonts – ATTAC-PV (2012). El fin de la violencia machista está, también, en manos de nosotros... los hombres. [En línia]. Disponible a: http://www.attacpv.org/web3/index.php?option=com_content&view=article&id=1131:el-fin-de-la-violencia-machista-esta-tambien-en-manos-de-nosotros-los-hombres&catid=27:opinionsaltermundistesmenudempart&Itemid=53

La lluita contra aquestes desigualtats passa per enfortir l'**equitat de gènere**, assumint que homes i dones no som iguals ni disposem de les mateixes oportunitats i que, per tant, cal promoure mesures específiques i adaptades per assolir una societat més justa i equitativa.

Pel que fa al territori català, la legislació vigent és pionera en la definició dels termes i el desplegament de recursos, eines professionals i jurídiques per a l'abordatge de la violència vers les dones. Vegem-ho a continuació.

2.1.1. Concepte de “violència masclista”

La Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista defineix la «violència masclista» *com la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.*

2.1.2. Formes de violència masclista

La *Taula 1* recull les diferents formes en què es pot manifestar la violència masclista, establertes per la Llei 5/2008.

Taula 1. Formes de violència masclista

Violència física

Comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

Violència psicològica

Comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaces, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

Violència sexual

Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, incloses l'exhibició, l'observació i la imposició, de relacions sexuals, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

Violència econòmica

Consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si s'escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

2.1.3. Àmbits de violència masclista

La *Taula 2* recull el conjunt d'àmbits i espais en què pot tenir lloc la violència masclista, establerts per la Llei 5/2008.

Taula 2. Àmbits de violència masclista

Violència en l'àmbit de la parella

Consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Violència en l'àmbit familiar

Consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat primer.

Violència en l'àmbit laboral

Consisteix en la violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

Assetjament per raó de sexe

És un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

Assetjament sexual

És qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Violència en l'àmbit social o comunitari

Comprèn les manifestacions següents:

Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat i que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar poder i abusar-ne.

Assetjament sexual.

Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

Matrimonis forçats: són aquells que es produeixen sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents, per la intervenció de tercers persones de l'entorn familiar, que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

Qualsevol altres formes

Comprèn les manifestacions següents: qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

2.2. Marc normatiu

Existeix un ampli ventall de drets i mesures d'àmbit internacional, europeu, estatal i nacional que es recullen a continuació.

2.2.1. Marc internacional

La **Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), 1979**, reconeix expressament la necessitat de canviar actituds, mitjançant l'educació dels homes i les dones, perquè acceptin la igualtat de drets i superin les pràctiques i els prejudicis basats en els rols estereotipats.

La **Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona**, proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, el 20 de desembre de 1993, reconeix per primera vegada que la *violència contra les dones constitueix una violació dels drets humans i llibertats fonamentals* i dona un primer concepte que inclou la violència física i psíquica i altres classes de maltractaments.

La **Declaració de Beijing, de 1995**, sorgida de la **IV Conferència Mundial de les Nacions Unides sobre les Dones**, reconeix per primera vegada que les causes de la violència són estructurals i defineix la **“violència de gènere”** com l'expressió *“violència contra les dones”: significa qualsevol acte de violència basat en el gènere que té com a resultat, o és probable que tingui com a resultat, uns danys o patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces dels esmenats actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant en la vida pública com en la privada* (Article 113).

La **Resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides, de 1997**, condemna la violència sexista contra la dona i exigeix l'eliminació de la violència en la família i la comunitat, i exhorta els governs a actuar per pervenir, investigar i castigar els actes de violència, tot proporcionant a les dones unes reparacions justes i una assistència especialitzada.

La **Resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides, 2001/49**, condemna tots els actes de violència contra les dones i especialment la violència contra les dones en situacions de conflicte armat.

2.2.2. Marc europeu

La **Resolució del Parlament Europeu, del setembre de 1997**, coneguda com a “Tolerància zero davant la violència contra les dones”, desenvolupada l'any 1999; i la decisió marc del Consell d'Europa, del 15 de març de 2001, sobre l'estatut de la víctima en el procés penal, que assenyala la importància d'evitar els processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport a la víctima.

L'any 1999 és declarat com a **Any Europeu de Lluita contra la Violència de Gènere**.

La **Resolució del Consell d'Europa, de 17 de juliol de 2002**, insta els estats a elaborar estratègies d'intervenció col·lectiva en l'àmbit local, de forma que hi hagi una coordinació entre les diverses institucions i es mobilitzin els recursos humans i financers per combatre la violència domèstica.

La **Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 5 de juliol de 2006**, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en afers de treball i ocupació (refosa), destaca la rellevància d'adoptar mesures per combatre tota classe de discriminació per raó de sexe en els àmbits regulats per aquesta Directiva i, en particular, adoptar mesures eficaces per prevenir l'assetjament sexual en el lloc de treball.

2.2.3. Marc estatal

La **Llei orgànica 14/99** introdueix per primera vegada la mesura d'allunyament.

La **Llei orgànica 11/2003, del 29 de setembre**, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers.

La **Llei orgànica 15/2003, del 25 de novembre**, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, del 23 de novembre, del Codi Penal.

La **Llei 27/2003, del 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció a les víctimes de violència domèstica**. Aquesta llei ha comportat una nova fita en els mesures cautelars especialíssimes sense cap precedent en l'ordenament jurídic penal espanyol.

La **Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, constitueix la primera llei integral europea que recull una resposta global a les violències contra les dones en les relacions de parella, amb inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, laborals, assistencials, sanitaris i penals.

La **Llei orgànica 3/07, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones**, suposa una innovació quant a la prevenció de conductes discriminatòries, que vulnereu el principi d'igualtat en qualsevol àmbit: violència de gènere, discriminació salarial, discriminació en les pensions, presència de les dones en llocs de responsabilitat política, conciliació de la vida personal i laboral i altres.

Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere, que introdueix modificacions legislatives en la LO de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, la Llei de bases de règim local i en el Codi Civil, principalment.

2.2.4. Marc autonòmic

La **Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya** a l'article 19 determina com a drets de les dones, el dret al lliure desenvolupament de la personalitat i capacitat personal, a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i tota mena de discriminació; i el dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats. L'article 41.3 estableix com un dels principis rectors de les polítiques públiques, el deure de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori i, així mateix, estableix el deure de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic i el de promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i l'avaluació de les esmentades polítiques. A més, l'article 153 aborda les polítiques de gènere disposant que correspon a la Generalitat la competència exclusiva de la regulació de les mesures i els instruments per a la sensibilització sobre la violència de gènere i per detectar-la i prevenir-la, i també la regulació de serveis i recursos propis destinats a aconseguir una protecció integral de les dones que han patit o pateixen aquest tipus de violència.

La **Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista** és la primera llei integral d'àmbit nacional que regula aquesta qüestió a Catalunya, i que marca el camí per a l'erradicació de la violència masclista i la remoció de les estructures socials i dels estereotips culturals que la perpetuen. Reconeix les dones com a subjectes de dret, i obliga els poders públics a condemnar la violència contra les dones i a aplicar polítiques amb aquesta finalitat.

3

Punt de partida: Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat

El Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat és el paraigua que permet el treball en xarxa i coordinat, atès que engloba els recursos i serveis implicats en la lluita contra la violència masclista. Aborda aspectes com la sensibilització, la prevenció la detecció de casos, i l'atenció i/o la recuperació de les víctimes.

A continuació es presenta una breu descripció dels serveis i recursos que intervenen en l'abordatge de la violència masclista al Prat, obtinguda a partir del treball de camp de la diagnosi realitzada.

a) Serveis especialitzats en violència masclista

SIAD: Serveis d'Informació i Atenció a les Dones. Es tracta del servei d'assessorament i atenció a les dones en què s'informa sobre qualsevol matèria, com ara salut, treball, habitatge, serveis i recursos per a les dones, i, si s'escau les deriven cap a les entitats i organismes que en són responsables. També s'ofereix un servei especialitzat a dones que es troben en situació de violència masclista, així com assessorament psicològic individual i grupal, i assessorament jurídic. A més, s'ofereix un servei d'atenció psicològica especialitzada per a infants i adolescents, fills o filles de dones que pateixen violència o d'altres situacions de risc emocional.

SAI: Servei d'Atenció Integral LGBTI+. Ofereix informació, atenció, orientació, assessorament jurídic i suport psicològic a persones que pateixen discriminació per raó d'orientació o identitat sexual.

SIE: Servei d'Intervenció Especialitzada en violència masclista. Es tracta d'un servei especialitzat en violència masclista que ofereix informació, atenció i recuperació a les dones que es troben en situacions de violència masclista i a les seves filles i fills. Aquest servei es troba a Sant Feliu de Llobregat i ofereix atenció a dones de la comarca.

Programa Municipal d'Igualtat. S'encarrega de fer transversal la perspectiva de gènere en l'àmbit municipal i local, a través del disseny de programes de sensibilització -com les accions que es fan amb motiu del 8 de març i el 25 de novembre- i els programes en clau de gènere dels centres educatius. També s'encarrega de dissenyar programes de participació, com el Consell de les Dones del Prat, Formant Espais de Dones i la Trobada de Dones.

b) Acció social

Acció Social. Aquests serveis constitueixen un dispositiu d'informació, diagnòstic, orientació, suport, intervenció i assessorament individual i comunitari, a més d'ésser la porta d'entrada habitual al sistema de serveis socials i l'eix vertebrador de tota la xarxa de serveis socials. Els centres que conformen els serveis bàsics són: Unitat de Primera Atenció a Serveis Socials (UPASS) i els Equips Bàsics d'Atenció Social (EBAS).

c) Serveis de salut

CAP, Centres d'Atenció Primària. Es tracta de centres de salut on es brinda atenció sanitària de cobertura pública a la ciutadania. Els CAP del Prat són el CUAP Disset de Setembre, el CAP Doctor Pujol i Capsada i el CAP Ramona Via.

CAS: Centred'Atenció i Seguiment. El Centred'Atenció i Seguiment (CAS) de les drogodependències del Prat de Llobregat és un recurs de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències. Es tracta d'un centre d'atenció ambulatoria que compta amb atenció mèdica, psicològica i social.

CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults. El CSMA és un recurs d'atenció especialitzada ambulatoria i de suport a l'atenció primària de salut. Els equips que presten aquesta atenció són multidisciplinaris i estan formats per psiquiatres, psicòlegs, treballadors/es socials i personal d'infermeria, entre d'altres.

d) Cossos de seguretat

GAV: Grup d'Atenció a la Víctima, dels Mossos d'Esquadra (ME). Es tracta d'un servei que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delictes o falta i és també el punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

OAV: Oficina d'Atenció a la Víctima, de la Policia Local (PL) del Prat. Es tracta d'un servei que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delictes o falta. S'hi desenvolupen funcions de recollida de denúncies, instrucció d'atestats, elaboració d'informes, protecció de víctimes, seguiment de casos de violència i investigació policial.

e) Serveis judicials

Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 5 – Jutjat de Violència de Gènere. És el jutjat amb competència sobre els casos de violència masclista. S'hi exerceixen funcions jurisdiccionals civils i penals dins el territori de competència. En l'ordre penal tenen encomanat el coneixement i la sentència de judicis sobre delictes lleus, així com la instrucció dels delictes.

Clínica Forense. Porten a terme proves pericials mèdiques per tal de generar informes pericials per constituir proves per al Jutjat.

f) Assessoria de joves

SISA: Servei d'Informació sobre Sexualitat i Anticoncepció. Ofereix orientació i assessorament sobre sexualitat, afectivitat, embaràs, mètodes anticonceptius, malalties de transmissió sexual i dubtes sobre la menstruació. També dona informació sobre hàbits de vida saludables.

SAJ: Servei d'Acompanyament a Joves - Àmbit Jove de Serveis Socials. Ofereix eines a adolescents i joves de la ciutat a través de diferents programes, amb l'objectiu d'ajudar-los a prendre decisions en allò referent al seu itinerari formatiu, professional, personal i d'orientació laboral.

g) Centres educatius

Als centres educatius, escoles d'educació primària i instituts d'educació secundària, s'hi porta a terme l'educació formal en valors, creences i hàbits dels infants i adolescents que constituïran les futures societats.

h) Altres recursos municipals

Servei Municipal de Mediació Ciutadana i Comunitària. Aborda tota mena de conflictes relacionats amb la convivència dins el municipi.

Cooperació, Justícia Global, Pau i Drets Humans. Treballen a partir de la cooperació al desenvolupament, fan accions a favor de la solidaritat i la defensa dels Drets Humans i accions de sensibilització per generar transformacions en l'àmbit municipal.

Servei Municipal d'Acollida a les Persones Immigrades. Aquest servei treballa per desplegar el Pla Local Ciutadania i Interculturalitat i donar atenció a les persones migrades.

Programa de Participació Ciutadana - Punt de Voluntariat. Ofereix serveis en matèria de voluntariat. S'hi poden adreçar les entitats i la ciutadania per rebre informació i orientació.

Servei Local d'Ocupació. Es tracta d'un servei del Centre de Promoció Econòmica de l'Ajuntament que ofereix assessorament i acompanyament a persones que cerquen feina, també desenvolupen intermediació laboral entre l'oferta i la demanda d'ocupació.

SPAI: Servei Integral per a les Conductes Addictives. Organitzen activitats, tallers i/o intervencions grupals per a les persones usuàries que estiguin en procés de desintoxicació de drogues o alcohol, amb la finalitat que puguin adquirir recursos i eines per tal d'aconseguir la normalització de la seva vida familiar i laboral.

OIAC: Oficina d'Informació i Atenció Ciutadana. Aquest servei municipal que té com a objectiu coordinar i facilitar l'accés de la ciutadania a la informació i als diversos tràmits que es poden fer als diferents serveis municipals. No intervé en violència masclista.

PASC: Pla d'Actuació Sant Cosme. El Pla d'Actuació de Sant Cosme és el principal instrument municipal d'actuació en aquest barri. Dirigeix el procés de millores i transformacions socials, econòmiques i urbanístiques que s'hi porta a terme per garantir la cohesió social i millorar la qualitat de vida dels habitants del barri. No intervé en violència masclista.

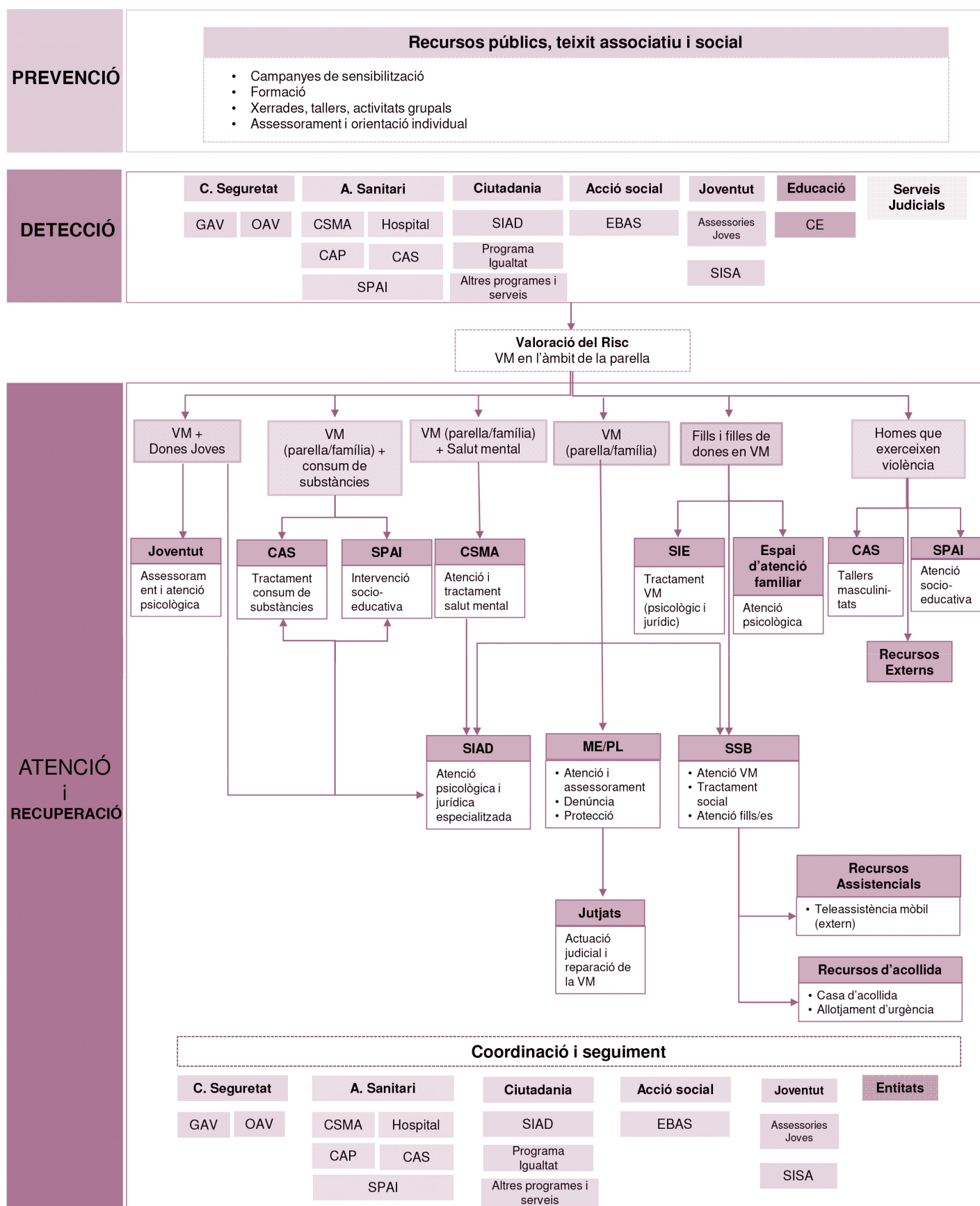
Programa de Lleure de la Gent Gran – Punt d'Informació de la Gent. És un espai de referència per a la gent gran del Prat. Facilita informació sobre temes relacionats amb la promoció del temps lliure i altres activitats o serveis que són d'interès per a les persones de més de 60 anys. No intervé en violència masclista.

i) Entitats

CPSFP: Centre de Promoció Social Francesc Palau. És una associació privada sense ànim de lucre que treballa amb col·lectius vulnerables. Els ofereix acollida, orientació, acompanyament, intercanvi i formació.

Associació de Dones Progressistes Frida Kahlo. Aquesta associació de dones de la ciutat del Prat es va fundar l'any 1998. Ha desenvolupat una activitat rellevant en l'assessorament i l'atenció a dones en situació de violència masclista, sobretot durant els primers anys de la dècada dels 2000. En l'actualitat, fa activitats de sensibilització i prevenció de la violència masclista.

L'esquema següent mostra l'organització dels serveis i recursos del Prat en l'abordatge de les situacions de violència masclista. Es tracta d'una fotografia del moment actual produïda a partir de la informació obtinguda en el treball de camp de la diagnosi.

4

Procés d'elaboració del Pla

L'elaboració del present Pla Integral s'ha desenvolupat a partir de dues grans fases. La primera, la fase de diagnosi, ha permès situar els principals problemes i necessitats de la xarxa d'agents implicats en l'abordatge integral de la violència masclista. La segona, la fase d'elaboració del pla d'acció, s'ha enfocat com un procés de participació per crear propostes i accions que donin resposta als problemes i necessitats identificats. A continuació s'expliquen cadascuna d'aquestes fases amb una mica més de detall:

a) Fase 1: Diagnosi

La realització de la diagnosi ha tingut com a objectius:

1. Conèixer i analitzar les diferents actuacions en matèria de violència masclista que porten a terme els diferents serveis, recursos i departaments de l'Ajuntament del Prat.
2. Recollir en un document la diagnosi de la situació actual i una anàlisi de les diferents actuacions que porten a terme els serveis i departaments implicats, de les bones pràctiques i de les disfuncions en l'abordatge actual de la violència masclista al Prat del Llobregat.

Per tal d'assolir els objectius plantejats, s'han desplegat un conjunt de tècniques qualitatives i quantitatives que han permès conèixer en profunditat les potencialitats i necessitats de la xarxa d'agents implicats en l'abordatge de la violència masclista. Més concretament, el desplegament metodològic ha consistit en el següent:

Entrevistes: realització de 16 entrevistes semiestructurades a les figures de referència dels recursos següents: centres educatius, entitats de dones, cossos de seguretat, serveis de salut, serveis bàsics d'atenció social, serveis jurídics, secció de Ciutadania de l'Ajuntament del Prat.

Les persones entrevistades formen part dels recursos municipals següents:

Centres educatius

- Institut Baldiri Guilera
- Institut Escola el Prat

Entitats municipals

- Associació de Dones Progressistes Frida Kahlo

Cossos de seguretat

- Policia Local
- Mossos d'Esquadra

Serveis de salut

- CAP Disset de Setembre i CAP Doctor Pujol i Capsada
- CSMA
- CAS i SPAI

Secció de Ciutadania

- Nova Ciutadania
- SIAD
- Programa d'Igualtat
- Programa Municipal d'Igualtat

Serveis d'Acció social

- Serveis d'Acció Social
- Coordinadora de la comissió de seguiment de casos de violència masclista

Serveis jurídics

- Servei Jurídic del SIAD i SIE
- Clínica Forense
- Jutjat núm. 5

Qüestionari: elaborat a partir dels indicadors clau per realitzar la diagnosi i definits a partir de les entrevistes. El qüestionari s'ha adreçat als serveis i recursos rellevants en l'abordatge de la violència masclista. S'han obtingut 45 respostes, d'un total de 61 serveis i recursos als quals s'ha enviat el qüestionari.

Els serveis i recursos que han contestat el qüestionari s'han agrupat en 8 categories, que es presenten a continuació, es presenten aquestes categories i es mostren el nombre de respostes rebudes:

Serveis bàsics d'atenció social

- EBAS
- UPASS
- Coordinadora Infància
- Coordinadora Xarxa Salut Mental
- Coordinadora comissió de seguiment de casos

Serveis especialitzats en violència masclista

- Programa Municipal d'Igualtat
- SIAD
- SIE

Serveis de salut

- CAP Disset de Setembre
- CAP Ramona Via
- CAP Dr. Pujol i Capsada
- Centre de Salut Mental d'Adults
- CAS Prat Llobregat

Cossos de seguretat

- Grup d'Atenció a la Víctima, dels Mossos d'Esquadra
- Oficina d'Atenció a la Víctima, de la Policia Local

Serveis judicials

- Clínica forense dels jutjats del Prat

Centres educatius

- Escola Joan Maragall
- Escola Galileo Galilei
- Escola Honorable Josep Tarradellas
- Escola Ramon Llull
- Escola Charles Darwin
- Escola Pepa Colomer
- Escola Nostra Senyora del Mar
- Escola Jaume Balmes
- Escola Bernat Metge
- Institut Estany de la Ricarda
- Institut Salvador Dalí
- Institut Ribera Baixa
- Institut Escola del Prat

Assessoria de joves

- Àmbit Jove de Serveis Socials
- Servei d'Informació de Sexualitat i Anticoncepció (SISA)

Altres recursos municipals

- Servei Municipal de Mediació Ciutadana i Comunitària
- Solidaritat i Cooperació
- Servei Municipal d'Acollida a les Persones Immigrades
- Programa de Participació Ciutadana
- Servei Local d'Ocupació
- SPAI
- Oficina d'Informació i Atenció Ciutadana
- Pla d'Actuació Sant Cosme
- Programa de Lleure de la Gent Gran
- Centre de Promoció Social Francesc Palau

Anàlisi de dades internes: S'ha analitzat el conjunt de la documentació generada al voltant de la violència masclista al municipi, especialment les dades derivades de les actuacions del circuit contra la violència masclista (memòria de l'any 2016).

Grup de discussió: S'ha dut a terme un grup de discussió amb tres dones supervivents de violència masclista, amb l'objectiu de fer emergir qüestions de l'atenció rebuda als diferents serveis, els recorreguts que han de fer les usuàries per rebre l'atenció, així com per poder identificar les potencialitats dels serveis i les dificultats que hi han trobat.

El resultat d'aquest procés de treball ha estat el document *Diagnosi de la situació actual en l'abordatge de la violència masclista al Prat de Llobregat* (Spora Sinergies, juliol 2017), que conclou amb un total de 25 conclusions i 22 propostes de futur per millorar l'abordatge de la violència masclista a la ciutat.

b) Fase 2: Elaboració del Pla d'Acció

La realització d'aquesta segona fase ha tingut com a objectius:

- Desenvolupar un procés participatiu amb el cos tècnic municipal per elaborar les bases del pla integral de ciutat contra la violència masclista.
- Reflexionar i consensuar els objectius de la ciutat en matèria de violència masclista per als propers anys.
- Establir un conjunt de noves accions encaminades a millorar la qualitat de les intervencions així com l'eficàcia i eficiència de la coordinació entre els diferents agents implicats en violència masclista.
- Reforçar instrumentalment i operativament el compromís de l'Ajuntament entorn a la intervenció en matèria masclista.

En aquest sentit, s'ha cercat la implicació dels agents clau a tres nivells:

Nivell polític

- Regidora d'Acció Social
- Regidora d'Igualtat, Joventut i Solidaritat
- Tinenta d'alcalde de l'Àrea d'Igualtat i Acció Social
- Directora de l'Àrea d'Igualtat i Acció Social

Nivell tècnic

- Secció de Ciutadania (Programes d'Igualtat, Nova Ciutadania, Participació, Gent Gran, PAD, serveis d'entitats, SIAD i Mediació)
- PASC
- Oficina del Pla Jove
- Secció d'Educació
- Secció de Premsa i Comunicació
- Servei d'Acció Social
- Recursos sanitaris (CAP, SISA, CAS, SPAI)
- Cossos de seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra)
- Prat Espais

Nivell ciutadà

- Entitats del Consell de les Dones del Prat (Assoc. Frida Kahlo i Lletra Violeta)
- Centre Promoció Social Francesc Palau
- Centres educatius
- Associacions de veïns i veïnes (AV Jardins de la Pau)
- Grups polítics municipals (ICV-EUiA, PSC, ERC, PDECAT, Podemos, Guanyem, Ciutadans)
- Altres entitats (SAO, Mujeres Palante)
- Dones a títol individual

Per tal d'assolir els objectius plantejats, s'ha portat a terme un procés de participació amb els diferents agents implicats en l'abordatge de la violència masclista, des d'una visió àmplia i integral, orientat a:

- 1. Conèixer els resultats de la diagnosi:** presentació de la diagnosi als càrrecs polítics de l'Àrea d'Igualtat i Drets Socials i a la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista.
- 2. Desenvolupar propostes d'acció:** dinamització de 3 grups de treball, amb els agents implicats en la prevenció i l'abordatge integral de la violència masclista, per treballar aspectes de coordinació i organització interna.

Grup de Treball 1 PREVENCIÓ

- Secció de Ciutadania (Programes d'Igualtat, Nova Ciutadania, Participació, Gent Gran, PAD, serveis d'entitats i SIAD)
- PASC
- Joventut (Oficina del Pla Jove, Medi Obert)
- Secció d'Educació
- Secció Premsa i Comunicació
- Serveis d'Acció Social

Grup de Treball 2 ABORDATGE INTEGRAL

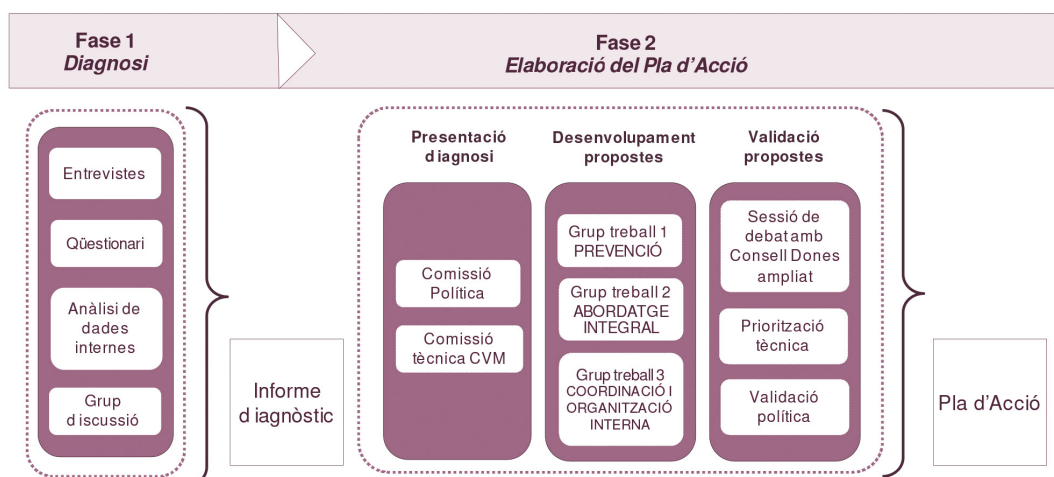
- Secció de Ciutadania (Programes d'Igualtat, Nova Ciutadania, SIAD i Mediació)
- Joventut
- Serveis d'Acció Social
- Recursos sanitaris (CAP, SISA, CAS, SPAI i CSMA)
- Cossos de seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra)
- PASC
- Prat Espais
- Centre Promoció Econòmica

Grup de Treball 3 COORDINACIÓ I ORGANITZACIÓ INTERNA

- Secció de Ciutadania (Programa d'Igualtat i SIAD)
- Joventut
- Serveis d'Acció Social
- Recursos sanitaris (CAP, SISA, CAS, SPAI i CSMA)
- Cossos de seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra)
- Recursos Humans

3. Validar i prioritzar les propostes resultants: validació i complementació de les propostes per part del Consell de les Dones del Prat ampliat, dels grups polítics que en formen part i de l'equip polític i tècnic de l'Àrea d'Igualtat i Drets Socials.

El resultat d'aquest procés de treball és el Pla d'Acció, integrat en el segon bloc del present document, que recull un total de 32 accions estructurades en 3 línies estratègiques.

La Figura 2 il·lustra el procediment metodològic per a l'elaboració del Pla Integral.

5

Principals resultats de la Diagnosi

La diagnosi realitzada² ha permès situar els principals problemes i necessitats de la xarxa de recursos i serveis implicats en l'abordatge integral de la violència masclista, així com els elements de millora per teixir una estratègia de ciutat contra la violència masclista.

A continuació es presenten un conjunt de 25 conclusions, que resumeixen la diagnosi de la xarxa d'abordatge de la violència masclista del Prat de Llobregat.

5.1. Estratègies de prevenció

1. Bona part dels serveis de la xarxa fa prevenció en violència masclista, centrada, principalment, en l'assessorament individual.

El 78% dels serveis de la xarxa afirmen efectuar algun tipus d'activitat de prevenció, tot i que més de la meitat la centren en l'atenció individual. No organitzen xerrades o tallers, ni imparteixen formacions, ni despleguen campanyes de sensibilització. Els agents més rellevants són els de l'àmbit educatiu (les activitats del programa *En clau de gènere* van arribar a 675 alumnes de primària i a 970 de secundària, durant l'any 2017); el **Programa d'Igualtat** (que impulsa activitats de sensibilització amb la commemoració del 8 de març i el 25 de novembre i també dins del consistori), i les **entitats i iniciatives ciutadanes**, com ara l'Associació de Dones Frida Kahlo i Lletra Violeta.

Durant l'any 2017 s'han portat a terme, des del Programa d'Igualtat, 113 activitats de sensibilització i hi han participat un total de 5.607 persones, 3.910 dones i 1.727 homes.

2. La prioritització de l'atenció assistencial deixa poc temps per dedicar a la prevenció i dificulta el disseny d'accions adreçades a arribar a nous públics.

El 40% dels equips professionals consideren que els manca temps i recursos per dur a terme activitats preventives, ja sigui per sobrecàrrega del servei amb funcions d'atenció (20%), perquè consideren que no és prioritari (10%) o bé perquè no disposen del suport i/o la formació suficient (10%).

D'altra banda, la dificultat per arribar a nous públics apareix com un obstacle en les actuacions preventives, ja que hi ha la percepció que les persones que participen en aquestes activitats són sempre les mateixes.

5.2. Estratègies d'abordatge

a) Cobertura

3. Si fem una estimació segons les darreres enquestes, els recursos de la xarxa atendrien aproximadament un 7% del total de casos estimats de violència masclista.

Fent una estimació, els serveis de la xarxa atenen aproximadament el que suposaria un 7% dels casos de violència masclista que es considera que hi ha a la ciutat, segons els indicadors

² En l'elaboració de la Diagnosi, durant els mesos de març i abril del 2017, les dades disponibles dataven del 2015 i 2016. Aquestes dades s'han actualitzat amb data del 2017 per a l'elaboració del present document.

de prevalença de la violència masclista a Catalunya³. Malgrat que aquestes dades puguin semblar alarmants, són coherents amb la resta de municipis catalans i coincideixen amb la proporció de dones ateses pels SIAD de Catalunya.⁴ Cal tenir en compte que moltes situacions de violència masclista no arriben als serveis perquè es resolten en l'àmbit privat o perquè qui la pateix a vegades no és conscient de la situació en què es troba.

Els serveis principals en l'atenció a les dones són el **SIAD** (va atendre 214 dones el 2017), els **Serveis Bàsics d'Atenció Social** (van atendre 84 dones el 2017) i la **Policia Local** (va atendre 91 dones durant el 2017).

4. El SIAD és pioner en l'atenció a persones de col·lectius LGBTI en situació de violència masclista en la parella.

Tot i no disposar d'un marc legal que doni cobertura a les situacions de violència masclista en l'àmbit de la parella entre persones LGTBI, el SIAD i els serveis de joventut atenen persones de col·lectius LGBTI, de forma pionera.

5. La violència masclista en l'àmbit de la parella, en primer lloc, i en l'àmbit familiar, en segon lloc, són les tipologies de violència més abordades pels recursos de la xarxa.

El 76% dels casos de violència masclista abordats pels recursos de la xarxa es corresponen amb l'àmbit de la parella, el 24% restant es correspon amb l'àmbit familiar. Les violències masclistes en l'àmbit laboral, social i comunitari són residuals.

b) Detecció

6. Gairebé tots els serveis de la xarxa detecten casos de violència masclista, malgrat que no hi ha una estratègia unificada de detecció.

El 84% dels serveis de la xarxa afirma detectar casos de violència masclista, tot i que les **eines utilitzades són moltes i ben diferents** (cada servei utilitza una estratègia pròpia per a la recollida i el tractament de dades). L'eina de detecció més habitual és l'entrevista, seguida dels indicadors de sospita, instruments propis del servei i preguntes de cribratge. Un centre de cada cinc no utilitza cap eina per a la detecció.

D'altra banda, cal destacar que també es detecten casos de violència contra les dones a través dels serveis que atenen homes o menors. Segons les dades obtingudes en la diagnosi, un 53% dels serveis detecta casos a partir d'homes i un 47% ho fa a partir dels fills i filles.

7. Els centres educatius són el recurs que menys casos detecta.

Menys d'un terç dels centres educatius (4 de 13 centres) afirma detectar casos de violència masclista a partir dels i les menors.

En sentit contrari, els cossos de seguretat, serveis judicials, serveis bàsics d'atenció social i els serveis especialitzats en violència masclista són els que detecten casos a partir dels fills i filles, en major mesura.

8. La manca de formació per identificar les situacions de violència masclista és el principal problema en la detecció de casos.

El conjunt de professionals consultats considera que el principal problema per a la detecció és la falta de formació per identificar les situacions de violència masclista; seguit del curt temps de les visites, que dificulta la detecció; i del desconeixement dels mecanismes per detectar els casos.

³ L'indicador de la prevalença de casos de violència masclista en el darrer any és d'un 20,1%, segons: Alfama, E. (2012). *Avaluació de l'impacte social de la Llei 5/2008 del dret a les dones a erradicar la violència masclista*. Institut de Govern i Polítiques Públiques. UAB.

⁴ L'informe *Avaluació de la xarxa de SIAD de Catalunya* conclou que entre el conjunt de SIAD de Catalunya s'arriba a atendre el 7% de les dones que s'estima que estan en situació de violència, i el conjunt de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral –que inclou també els SIAD– arriba a l'11%. Vegeu: Faura, R. i Sol, M. [Spora Sinergies] (2015). *Avaluació de la xarxa de serveis d'informació i atenció a les dones (SIADs) de Catalunya*. Informe executiu. Institut Català de les Dones.

Aquestes dificultats poden repercutir en l'abordatge que es fa des de la xarxa, i per tant, es detecten menys casos dels que arriben als serveis.

9. La valoració del risc no està estandarditzada, només ho està per als cossos de seguretat i els serveis especialitzats en violència masclista.

Els cossos de seguretat i els serveis especialitzats en violència masclista són els únics que utilitzen eines de valoració del risc sistematitzades. Això facilita l'objectivació de la situació en el procés judicial i la concessió de les mesures de protecció necessàries.

La resta de serveis no compta amb una eina estandarditzada, així que la valoració del risc recau sobre el criteri professional. Quan es té una formació específica, la valoració del risc queda supeditada a la subjectivitat personal.

c) Atenció

10. Una mica més de la meitat dels serveis de la xarxa fa atenció en violència masclista.

La qualitat de l'atenció es basa a informar i acompanyar la dona en les seves decisions (respectant els seus ritmes, sense qüestionar-la, evitant la revictimització i empoderant-la); a **garantir la seva seguretat i a donar-li una atenció integral** a través de la coordinació entre serveis.

11. Una tercera part dels serveis diu que atén els fills i filles de dones en situació de violència masclista, però són serveis d'atenció generalista, no estan especialitzats en l'atenció a víctimes de la violència masclista.

El 34% dels serveis afirma atendre fills i filles de dones en situació de violència, tot i que **cap dels recursos existents ofereix una atenció especialitzada** en violència masclista. La derivació al SIE (recurs de referència) es veu dificultada per l'accessibilitat i la saturació del servei.

Val a dir que, fruit del procés d'elaboració del present Pla, a partir del maig del 2018 el SIAD ha incorporat el servei de suport psicològic per a menors d'edat que han viscut violència masclista.

12. Els homes que exerceixen violència masclista els atesen en una cinquena part dels serveis, tot i que aquest problema no s'aborda de manera específica.

Un 22% dels serveis afirma atendre homes que exerceixen violència masclista, principalment els serveis bàsics d'atenció social, els recursos sanitaris (CAP, CAS, SPAI) i els serveis judicials, tot i que **cap d'aquests serveis està especialitzat en violència masclista**.

13. Per millorar l'atenció als jutjats, es fa necessari oferir formació continuada i reciclatge als professionals del món jurídic.

Segons les valoracions recollides en la diagnosi, entre les situacions més problemàtiques en l'atenció a la violència masclista destaca la sensació de manca de comprensió del problema per part del sistema judicial. L'atenció que reben les dones per part del sistema judicial és problemàtica: se senten qüestionades, no se les respecta, els ritmes del procés són molt lents i esgotadors, i els advocats i advocades d'ofici no acostumen a tenir formació en violència masclista. Tot plegat repercuteix negativament en el procés de recuperació de les dones.

14. Quan la dona es veu afectada per altres problemàtiques, a banda de la violència masclista, la situació de violència pot passar desapercibuda o no ser prioritària per als professionals.

Les dones amb problemàtiques múltiples acostumen a ser ateses per altres problemes específics, a banda de la violència masclista. En aquests casos, és probable que la **situació de violència estigui invisibilitzada o no es consideri prioritària** en la intervenció.

Els problemes de salut mental, el consum de substàncies o bé la situació d'exclusió social en què es troben algunes dones dificulten l'abordatge de la violència masclista.

15. Els recursos de la xarxa no tenen una mirada intercultural per atendre dones de cultures diverses.

Les dones migrades o de cultures diverses amb situacions socioeconòmiques precàries i realitats culturals diferents (idioma, funcionament de l'Administració, etc.) poden sentir-se poc compreses per l'atenció que els ofereix la xarxa de serveis, o també incomodades o jutjades. **La manca de perspectiva intercultural pot generar rebuig** i dificultar un vincle de confiança amb el/la professional que encamini el procés de recuperació. Les situacions d'irregularitat administrativa representen una vulnerabilitat afegida per a les dones, que poden tenir resistències a acudir als serveis per por.

d) Recuperació

16. Més d'una tercera part dels serveis de la xarxa fan accions de recuperació, principalment a partir de l'enfortiment de la xarxa social i l'atenció psicosocial.

El 37% dels serveis afirma portar a terme accions de recuperació, que se centren en la vinculació i l'**enfortiment de la xarxa social** (especialment dels serveis bàsics d'atenció social, els recursos sanitaris, SIAD, SPAI i algun centre educatiu) i l'**atenció psicosocial** (dels serveis bàsics d'atenció social, CAP, CSMA, CAS, SIAD, SPAI i algun centre educatiu).

17. L'accés a l'habitatge i les ajudes econòmiques són minoritàries, i això repercuteix especialment sobre les dones amb menys recursos econòmics.

L'accés a un habitatge segur i al mercat laboral són essencials en el procés de recuperació de les dones que han viscut violència masclista. Hi ha pocs serveis que realitzin aquestes accions de recuperació (principalment ho fan els Serveis Bàsics d'Atenció Social).

Els **recursos d'allotjament del Prat resulten insuficients** i estan limitats per a dones que no parlen català ni castellà, dones grans o bé amb consums problemàtics de substàncies. Així mateix, **les dificultats econòmiques** amb què es poden trobar algunes dones i la manca d'ajudes en aquest sentit **poden ser un obstacle en el seu procés de recuperació**.

5.3. Estratègies de coordinació i organització interna

e) Derivació i coordinació

18. El SIAD és el servei que rep més derivacions, pràcticament de tots els serveis de la xarxa, i es consolida com el servei referent en violència masclista al Prat.

El 72% dels serveis de la xarxa fa algun tipus de derivació. Entre aquests, el 96% deriva els casos al SIAD, que es consolida com a servei referent i reconegut en l'atenció de la violència masclista al Prat.

19. La varietat de serveis i recursos que formen part del Circuit comporta la coexistència de diferents sistemes de derivació, i dificulta disposar d'una estratègia de derivació definida i compartida.

En ocasions no hi ha una coordinació prèvia a la derivació, ni un retorn després d'aquesta, o es deriva el cas sense que la dona entengui la necessitat d'anar al servei -especialment quan la dona no és conscient que viu violència masclista. També pot ser que es derivi a serveis amb desconeixement de les funcions i competències que tenen aquests, especialment quan els o les professionals no participen habitualment al Circuit. A vegades, no s'utilitza la fitxa de derivació compartida, que recull la informació mínima necessària, i es deriva a través d'un correu electrònic o similar. Així, la manca d'una estratègia unificada dificulta les derivacions i la possible vinculació de la dona al servei i el seu seguiment coordinat.

f) Circuit contra la violència masclista

20. El Circuit contra la violència masclista és el principal espai de treball en xarxa, valorat molt positivament

Pràcticament tots els serveis destaquen el paper del Circuit com el principal espai de coordinació i treball en xarxa. Es tracta d'un espai multidisciplinari, on conèixer el conjunt de professionals implicats en l'abordatge de la VM i construir confiança, posar en comú diferents estratègies d'intervenció i treballar aquells casos més complexos. És valorat especialment com a espai de trobada i posada en comú, per posar cara als i les professionals i planificar accions amb els recursos de la xarxa.

21. La protecció de dades i la manca de temps són els principals obstacles en la coordinació.

Entre els principals problemes per al treball en xarxa destaca la **Llei de protecció de dades**, que dificulta compartir informació dels casos. En segon lloc, s'esmenta **la manca de temps per dedicar a la coordinació**, a vegades perquè no és una prioritat dins el servei, o bé perquè la pressió assistencial dificulta disposar d'aquest temps.

D'altra banda, també s'esmenten les diferències en les perspectives d'abordatge, especialment quan es tracta de violència fora de l'àmbit de la parella i quan requereix una perspectiva intercultural.

22. Millorar la coordinació entre serveis i recursos per evitar la victimització secundària i reduir les duplicitats entre serveis, són els principals reptes del Circuit.

Entre els **elements a millorar** del Circuit, destaquen la **coordinació entre serveis** per evitar la victimització secundària, fruit de la diversitat d'estratègies de derivació, les diferències en les perspectives d'intervenció, i la dificultat de coordinar-se amb els Jutjats. En segon lloc, destaca **la necessitat de reduir les duplicitats** entre serveis i aclarir els rols i funcions, especialment quan intervenen al voltant d'un mateix cas.

g) Organització interna

23. Si bé molts dels serveis compten amb personal específic, en la majoria, els casos de violència masclista poden ser abordats per qualsevol professional.

Més de la meitat dels serveis de la xarxa compten amb professionals específics per abordar la violència masclista, tot i que només la meitat d'aquests ho fan en exclusiva, concretament als serveis especialitzats en violència masclista, a la Policia Local, als equips bàsics d'atenció social, en algun centre educatiu i al servei d'acollida de persones immigrades.

En el 65% del serveis de la xarxa qualsevol professional pot atendre aquests casos, encara que hi hagi professionals de referència a tal efecte (serveis bàsics d'atenció social, Mossos d'Esquadra, recursos sanitaris i alguns centres educatius).

24. La majoria dels equips professionals estan formats en perspectiva de gènere i violència masclista, i segueixen valorant la formació com a quelcom necessari.

El 77% dels serveis considera que els seus equips professionals tenen formació, tot i que formar-se segueix sent necessari. D'altra banda, destaquen alguns centres educatius que consideren que el personal ja està format i valoren la formació com a poc necessària.

25. El registre de dades personals està en conflicte amb la Llei de protecció de dades, i s'està treballant per resoldre-ho.

El 72% dels serveis registra casos, però sovint es troben amb dificultats a l'hora de registrar-los per garantir la protecció de dades de caràcter personal i mantenir la confidencialitat.

D'altra banda, quan es té la sospita però no la confirmació de la situació de violència masclista, o bé quan els serveis no hi poden intervenir, no es valora la necessitat de registrar la informació i es perden dades que poden ser cabdals en una futura intervenció.

6

Estructura del Pla, principis rectors i línies estratègiques

Les violències masclistes són un problema real, que atempta greument contra els drets humans de les dones i, per tant, contra els seus projectes vitals. És un xacra social que continua fermament arrelada en la nostra societat i que genera unes barreres que impedeixen que les dones visquin amb igualtat de condicions i puguin assolir la plena ciutadania amb llibertat i dignitat.

El Prat de Llobregat és una ciutat amb una llarga trajectòria de compromís i lluita contra les violències masclistes. Va ser un dels primers municipis de tot Catalunya a aprovar el *Protocol del Circuit Local per a l'atenció de les dones víctimes de violència* l'any 2003.

D'aleshores ençà, no s'han aturat els esforços per desplegar serveis i recursos d'intervenció, atenció i suport a les dones en situació de violència, com el SIAD i altres serveis especialitzats, per atendre la diversitat de casuístiques que trobem en aquest abordatge, com és el cas dels fills i filles testimonis de violència masclista.

És per aquest motiu que, temps després del desplegament de tots aquests serveis i protocols d'actuació, es fa necessària una revisió del funcionament de la xarxa de recursos i de l'organització interna de les estructures municipals, a fi de consensuar una estratègia comuna per lluitar contra les violències masclistes.

Al mateix temps, cal que interpel·lem tota la ciutadania i el conjunt del teixit associatiu local, perquè siguin part d'aquesta estratègia de ciutat contra les violències i caminem plegats, administració, institucions i ciutadania, per fer un abordatge comunitari d'aquesta xacra social, des d'una perspectiva feminista i dels drets humans de les dones.

Es tracta, doncs, d'una iniciativa pionera, que pretén articular una xarxa d'agents, recursos i serveis, municipals i comunitaris, que unifiqui esforços i generi una visió conjunta de ciutat que erradiqui les violències masclistes.

6.1. Missió

Aquest Pla Integral contra les violències masclistes és un pla de ciutat, i com a tal està dirigit a totes les àrees municipals, serveis i recursos públics, però també a tota la ciutadania i al teixit associatiu de la ciutat.

El seu objectiu és transcendir les estructures actuals de l'abordatge de les violències masclistes i interpel·lar altres agents i recursos que poden tenir un paper clau en aquestes intervencions, ja sigui des del vessant de la prevenció i la detecció, com d'altres de més específics com l'atenció a supervivents o la recuperació. La implicació de tots ells és imprescindible per donar una resposta col·lectiva i efectiva a aquesta problemàtica tan diversa i complexa.

És per tot això que aquest Pla també s'adreça a la ciutadania del Prat, especialment al teixit social i associatiu, perquè reconeix el paper clau que juguen en l'entorn comunitari i la responsabilitat de tothom en l'erradicació de les violències masclistes.

Per tant, "El Prat Violència 0" és el principi que guiarà el desenvolupament d'aquest Pla, i és, aquesta, la seva última missió.

6.2. Principis rectors

Els principis rectors que orienten aquest Pla cerquen incidir en l'abordatge integral de les violències masclistes, però també en les estructures municipals, la seva organització interna i tota la comunitat.

Integralitat en les intervencions, ja que els problemes que afecten les persones poden ser múltiples i diversos, i la intervenció requereix una mirada íntegra i una resposta global.

Perspectiva de gènere per entendre els fonaments de les violències masclistes, en què les relacions de poder entre homes i dones són la base de la discriminació històrica i social que han viscut les dones. Amb aquesta perspectiva es podrà abordar les violències i examinar l'impacte del gènere en els rols socials i les interaccions que es generen.

Feminisme com a moviment social i polític que promou i defensa la igualtat real entre homes i dones, i lluita per aconseguir-la. És des d'aquest pensament que es pot generar una transformació positiva i apoderada de les dones, com a presa de consciència col·lectiva.

Diversitat i interseccionalitat, cal entendre que les dones són una categoria plural i diversa, amb diferents necessitats, preocupacions i desitjos; cal articular la perspectiva de gènere amb les perspectives intercultural, intergeneracional i socioeconòmica.

Corresponsabilitat de tots els agents, públics i socials, en el paper que els correspon en la lluita contra les violències masclistes, des de la prevenció fins a la recuperació.

Prevenció de les violències i del masclisme, a través d'estratègies planificades i continuades en el temps, que promoguin el canvi cultural i social necessari en favor de l'equitat de gènere.

Recuperació i reparació de les conseqüències de les violències masclistes contra les dones, les seves famílies i el seu entorn proper, a través de recursos que els permetin restablir els àmbits danyats per la situació viscuda i la reconstruir una vida plena i lliure.

Organització interna articulada en una estratègia de ciutat, amb objectius i reptes comuns i compartits, per una actuació integral a tot l'àmbit del Prat.

Participació de tots els agents socials i professionals, especialment del moviment de dones i feminista, en la definició de l'estratègia de ciutat i el desenvolupament d'actuacions per prevenir les violències masclistes.

6.3. Objectius

Els objectius generals del Pla són els següents:

- Crear una xarxa de ciutat per a l'abordatge de les violències masclistes que superi els models actuals d'intervenció municipal, que interpel·li tota la comunitat, els agents i recursos amb un objectiu conjunt i coordinat com és: "Violència 0 al Prat".
- Dotar de coherència i ordre les iniciatives actuals que segueixen diferents línies estratègiques, per cercar un major impacte vers la ciutadania i millorar la qualitat i l'eficàcia en l'abordatge de la violència masclista al municipi.
- Oferir un marc de referència per al conjunt d'actuacions impulsades des dels diferents departaments municipals, institucions, així com tot el conjunt de la ciutadania a curt, mig i llarg termini.

6.4. Vigència del Pla

El Pla Integral contra les Violències Masclistes té una vigència compresa entre els anys 2019 i 2023, per tant, de 5 anys. Està previst implementar-lo en tres moments, que marquen la previsió de l'inici de cadascuna de les accions.

Curt termini: previsió de l'inici entre el 2019 i el 2020

Mig termini: previsió de l'inici entre el 2021 i el 2022

Llarg termini: previsió de l'inici durant el 2023

6.5. Línies estratègiques

El present Pla Integral contra les violències masclistes s'estructura al voltant de tres grans blocs, que esdevenen les línies estratègiques del Pla i que engloben els principals eixos d'actuació.

1. Estratègies de prevenció

Aquesta línia estratègica recull totes aquelles actuacions que s'estan desenvolupant a través de diferents departaments municipals en matèria de prevenció de les violències. Al mateix temps, proposa accions de millora i novetats per fer que la ciutadania i les entitats siguin part de l'abordatge de la prevenció de les violències masclistes. El conjunt de les actuacions giren al voltant de tres àmbits d'intervenció:

1.1. Àmbit educatiu: inclou accions adreçades a tota la comunitat educativa (professorat, alumnat, famílies i centres educatius). També s'han tingut en compte les etapes vitals infantils i juvenils, moments clau per adquirir coneixements i prevenir les violències masclistes.

1.2. Teixit comunitari: inclou accions dirigides al conjunt de la ciutadania, amb una atenció especial al teixit associatiu del municipi, així com a grups no formals o col·lectius específics que conviuen en un mateix territori, com és la ciutat del Prat.

1.3. Comunicació: inclou accions que cerquen incidir en la comunicació, el llenguatge i la imatge gràfica, dirigides tant a les entitats com als mitjans de comunicació locals.

2. Estratègies d'abordatge

Aquesta línia estratègica recull tant millores respecte a intervencions que ja s'estan duent a terme, com noves accions per millorar l'abordatge de les violències masclistes a la xarxa de serveis i recursos del municipi. Les actuacions d'aquesta línia s'engloben sota quatre àmbits d'intervenció, que es corresponen amb les casuístiques específiques identificades en la diagnosi:

2.1. Situacions d'especial complexitat: recull les accions dirigides a millorar l'abordatge de les dones que es troben afectades per problemàtiques múltiples i que són ateses per diferents serveis; de les situacions de violència masclista que es donen de fills cap a mares; i les propostes d'intervenció amb homes que exerceixen violència masclista.

2.2. Perspectiva interseccional: recull les accions dirigides a atendre les dones des de la seva diversitat, amb especial incidència a les situacions que poden suposar una vulnerabilitat afegida, com ara les dones racialitzades, d'orígens culturals diversos i de nivell socioeconòmic baix o amb situació administrativa irregular; o les dones amb diversitat funcional.

2.3. Fills i filles testimonis de violència masclista: recull les accions dirigides a millorar l'atenció a fills i filles de dones en situació de violència masclista.

2.4. Recursos de recuperació: recull les accions dirigides a millorar les intervencions per a la recuperació de les dones que han viscut violència masclista, especialment aquelles que incideixen en la seva autonomia econòmica a través de la inserció laboral, i en la seva autonomia residencial a través dels recursos d'habitatge.

3. Estratègies de coordinació i organització interna

Aquesta línia s'enfoca a millorar les estratègies de coordinació i treball en xarxa dels recursos del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat, d'una banda, i d'organització interna dels serveis o àrees del consistori, de l'altra.

3.1. Coordinació i treball en xarxa: inclou actuacions per millorar la derivació entre serveis, l'articulació de les diferents xarxes d'abordatge així com la coordinació del Circuit contra la violència masclista.

3.2. Organització interna: inclou accions dirigides a millorar la intervenció dels serveis i àrees municipals, com ara la formació continuada per a professionals, els espais de cura professional, el registre i la protecció de dades, o la resposta municipal davant de situacions de dol.

Paral·lelament, el present document també incorpora aquelles accions d'altres plans sectorials municipals que incideixen o s'entrecreuen en les línies estratègiques descrites. Aquestes es presenten al final de la línia estratègica amb la qual s'articulen.

BLOC 2

PLA D'ACCIÓ

Estratègies de prevenció

1.1. Àmbit educatiu

A continuació es descriuen les accions de prevenció adreçades a tota la comunitat educativa de la ciutat. Aquest àmbit té l'objectiu d'aprofundir en la "coeducació" com una eina transformadora i real que pot construir una societat en què s'inclogui tothom, sense discriminacions de cap tipus. Es treballa des d'una perspectiva de gènere i de qüestionament de la societat actual, per tal d'aconseguir unes ciutats lliures de sexisme i de violències.

a) Professorat i personal educador i formador

Acció 1.1.1. Desenvolupar un itinerari formatiu dirigit al personal dels centres educatius per prevenir situacions de violència masclista.

Diagnosi:

El professorat i altres agents educatius estan preocupats per les violències masclistes, però manifesten que els manquen eines per detectar-les i intervenir-hi. Al mateix temps, els centres educatius són un recurs privilegiat per prevenir les violències masclistes, per la tasca educativa amb infants i joves que duen a terme.

Objectiu:

Millorar les estratègies de prevenció i detecció dels i les agents educatius davant de situacions de violència masclista.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a desenvolupar un itinerari formatiu en prevenció de violències masclistes per a professionals dels centres educatius:

1. Formació per a professionals dels centres educatius de primària i secundària (professorat, personal educador -menjador i extraescolars- i personal administratiu) en perspectiva de gènere i violències masclistes, per oferir-los eines per abordar el fenomen, prevenir-lo i detectar-lo (vegeu l'acció 3.2.1).

La formació ha de fer especial incidència en coeducació, diversitat sexual, diversitat familiar i igualtat de gènere. L'itinerari formatiu ha d'incloure també l'alumnat. Es proposa establir un paral·lelisme amb la prova pilot Xarxa per a la No-discriminació, que està desenvolupant l'Ajuntament de Barcelona. S'ha fet a 6-7 escoles de Barcelona, amb formació a l'alumnat però amb molta incidència al professorat (vegeu l'acció 1.1.4.).

S'ha iniciat una prova pilot d'aquesta acció amb els equips docents de l'Escola Joan Maragall i l'Institut Les Salines, de formació amb l'objectiu de reflexionar vers les desigualtats de gènere presents als centres educatius i engegar un procés de transversalització de la mirada coeducativa.

2. Formació del professorat de les escoles bressol (0-3 anys): formació al professorat de la petita infància, que a més depèn de l'Ajuntament (de 5 escoles bressols públiques, 4 depenen de l'Ajuntament). La formació, per tant, pot ser obligatòria.

Agents implicats:

Ciutadania -Igualtat- i Educació de l'Ajuntament, centres educatius, serveis educatius, Departament d'Ensenyament, de la Generalitat

Previsió de l'inici de l'acció:

Curt termini

Durant el curs 2018-2019 s'inicia una prova pilot amb els equips docents de l'Escola Joan Maragall i l'Institut Les Salines del Prat de Llobregat.

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % del professorat de les escoles bressol que s'ha format, respecte del total.
- % del professorat dels centres educatius de primària que s'ha format, respecte del total.
- % del professorat dels centres educatius de secundària que s'ha format, respecte del total.
- Grau de satisfacció del professorat que ha rebut la formació.
- Nombre d'activitats amb perspectiva de gènere que s'han portat a terme als centres educatius l'any posterior a la formació, respecte de l'any anterior a la formació.
- Nombre de centres que sol·liciten participar en alguna de les activitats del projecte *En clau de gènere* l'any posterior a la formació, respecte de l'any anterior a la formació.

Acció 1.1.2. Posar en valor la figura de l'agent de coeducació o igualtat.

Diagnosi:

El professorat i altres agents educatius estan preocupats per les violències masclistes, però manifesten que els manquen eines per detectar-les i intervenir-hi. Al mateix temps, els centres educatius són un recurs privilegiat per prevenir les violències masclistes, per la tasca educativa amb infants i joves que duen a terme.

La figura d'agent de coeducació o igualtat ja existeix als centres educatius, i pot ser algú del professorat o bé un pare o una mare, però sovint és un càrrec buit de contingut.

Objectiu:

Disposar d'una figura referent en matèria d'igualtat i prevenció de violències masclistes a cada centre educatiu.

Descripció de l'acció:

Es tracta d'aprofitar aquesta figura, que ja existeix als centres educatius i que pot ser un professor o professora, o una mare o un pare. Cal revisar les seves funcions i el seu rol perquè sigui un referent en matèria de prevenció de violències masclistes i promoció de la igualtat a cada centre educatiu. Per tant, cal revisar aquesta figura i dotar-la de continguts i funcions, en xarxa amb altres agents clau.

D'altra banda, convindria crear una comissió de seguiment dins dels centres, per acompanyar aquesta figura i poder abordar situacions d'especial complexitat.

Agents implicats:

Seccions de Ciutadania -Igualtat- i d'Educació, de l'Ajuntament del Prat; Consell Escolar Municipal, referents dels centres educatius, AFA, i Departament d'Ensenyament, de la Generalitat

Previsió d'inici de l'acció:

Mig Termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Rol i funcions de l'agent de coeducació/igualtat, revisats i formalitzats en un document.
- % de centres educatius que compten amb la nova figura d'agent de coeducació/igualtat, respecte del total.
- Nombre d'activitats en què participa o que organitza la nova figura d'agent de coeducació/igualtat l'any posterior a la seva activació, respecte de l'any anterior.
- Valoració de la tasca efectuada pels agents de coeducació/igualtat durant el primer any després d'activar-se.
- % de centres que compten amb una comissió de seguiment, respecte del total de centres educatius.
- Nombre de casos complexos abordats per cada Comissió de Seguiment, un any després de posar-les en marxa.

Acció 1.1.3. Elaborar eines per a la detecció i formar als i les professionals educatives per a la detecció precoç.

Diagnosi:

El professorat i altres agents educatius estan preocupats per les violències masclistes, però manifesten que els manquen eines per a detectar-les i intervenir-hi. Al mateix temps, els centres educatius són un recurs privilegiat per a la detecció precoç de les violències masclistes, per la relació propera amb infants i joves, i les seves famílies.

Objectiu:

Dotar els i les professionals dels centres educatius d'eines per a la detecció precoç de les situacions de violència masclista.

Descripció de l'acció:

Es tracta de desenvolupar eines o metodologies perquè el professorat i altres agents educatius puguin identificar situacions de violència masclista, a través d'indicadors de sospita, i fer una detecció precoç entre l'alumnat. Les eines de detecció podrien estar a una plataforma web, o bé a la Guia educativa.

A més, convé donar a conèixer els recursos als que acudir en cas de sospita: El Lloro, SIAD, etc. Es tracta de serveis especialitzats i que ofereixen assessorament, però que els agents educatius no tenen interioritzats com un servei al qual recórrer.

Per dur a terme aquesta acció cal:

1. Definir els indicadors de sospita i les pautes d'actuació entorn les violències masclistes per als centres educatius.
2. Formar als agents educatius sobre les eines de detecció precoç i les pautes d'intervenció, en cas d'identificar situacions de violència masclista en l'alumnat.
3. Difondre els indicadors de sospita i les eines per a la detecció, ja sigui a través de la Guia educativa o bé d'altres formats.

Agents implicats:

Creació d'un Grup Motor *ad hoc* amb representants dels principals agents implicats.

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Llistat d'indicadors de sospita i pautes d'actuació entorn les violències masclistes per a l'àmbit educatiu, elaborat i publicat.
- % de professorat format, respecte del total.
- % de centres educatius que han participat a la formació, respecte del total de centres educatius.
- Nombre de casos de violència masclista en menors d'edat detectats durant l'any posterior a la formació, respecte l'any anterior a la formació.
- Nombre de consultes / derivacions que els centres educatius han fet a El Lloro o al SIAD durant l'any posterior a la formació, respecte de l'any anterior a la formació.

b) Alumnat/Joves

Acció 1.1.4. Crear espais formatius de llarga durada per prevenir les violències masclistes, en el marc dels projectes educatius de centre.

Diagnosi:

Als centres educatius del Prat es fan diferents actuacions de prevenció de violències masclistes amb l'alumnat de secundària a través del Catàleg d'Activitats Educatives, però no a tots els centres ni d'una manera uniforme.

Objectiu:

Generar projectes i accions de prevenció de violències masclistes amb l'alumnat dels centres de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius, durant tot el curs escolar.

Descripció de l'acció:

Es tracta de transformar els tallers que es duen a terme als centres educatius en projectes integrals que es desenvolupin durant tot el curs escolar, amb l'objectiu de formar i sensibilitzar tot l'alumnat en temes vinculats a la coeducació, la perspectiva de gènere, l'atenció i la prevenció de diferents formes de violència masclista.

Per a això, s'oferirà a totes les escoles i instituts de la ciutat la possibilitat de generar un projecte propi de centre contra les violències masclistes, que impliqui tota la comunitat educativa.

Aquest Pla ja compta amb una acció formativa amb perspectiva de gènere per al professorat (1.1.1), que ja és una porta d'entrada a treballar qüestions específiques per prevenir les violències masclistes en el currículum educatiu de centre.

Agents implicats:

Seccions de Ciutadania -Igualtat- i d'Educació, de l'Ajuntament i Departament d'Ensenyament, de la Generalitat

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre de tallers de prevenció de les violències masclistes nous que inclou l'itinerari de la Secció de Salut Pública i Consum.
- % de centres educatius que han rebut els nous tallers, respecte del total de centres educatius.
- Valoració dels nous tallers per part de l'alumnat i el professorat.
- Nombre de consultes/derivacions que han efectuat a El Lloro o al SIAD els adolescents i joves que han realitzat els tallers de prevenció durant l'any posterior als tallers, respecte de l'any anterior als tallers.

Acció 1.1.5. Introduir la perspectiva de gènere al projecte 'Interseccions'.

Diagnosi:

Als centres educatius del Prat es fan diferents actuacions de prevenció de violències masclistes amb l'alumnat de secundària a través del catàleg d'activitats educatives, però no a tots els centres ni d'una manera uniforme.

Objectiu:

Estendre i unificar les accions de prevenció de violències masclistes que es fan als centres educatius amb l'alumnat de secundària.

Descripció de l'acció:

Interseccions: Educació, Cultura i Comunitat és un projecte estratègic de ciutat liderat pels departaments d'Educació i Cultura de l'Ajuntament del Prat, que aplega diferents àmbits de treball, en coordinació amb els centres, i que es desenvolupa tant en espais formals com no formals; és a dir, les accions no necessàriament tenen lloc als centres educatius.

Es proposa la possibilitat d'incloure la perspectiva de gènere en aquest projecte a través d'accions com ara la visibilització de les dones científiques (eix científicotecnològic), o bé amb propostes vinculades amb disciplines artístiques, com les arts escèniques, per treballar la prevenció de les violències masclistes des del vessant artístic i creatiu.

Agents implicats:

Ciudadania -Igualtat-, Educació, Cultura, projecte Interseccions, Acció Social, comunitat educativa

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'activitats que incorporen la perspectiva de gènere dins el projecte 'Interseccions'.
- Nombre d'activitats específiques de prevenció de les violències masclistes dins el projecte 'Interseccions'.
- % de centres educatius que han rebut els nous tallers, respecte del total de centres educatius.
- Valoració dels nous tallers per part de l'alumnat i el professorat.
- Nombre de consultes/derivacions que han efectuat a El Lloro o al SIAD els adolescents i joves que han realitzat els tallers de prevenció durant l'any posterior als tallers, respecte de l'any anterior als tallers.

Acció 1.1.6. Realitzar activitats per visualitzar referents positius de feminitat i masculinitat i de diversitat sexual i de gènere.

Diagnosi:

És important generar referents positius que trenquin amb els estereotips de gènere i el mandat sexe-gènere per als i les joves, a partir d'altres referents de feminitat, masculinitat, diversitat sexual i gèneres no binaris.

Objectiu:

Oferir a la joventut referents positius i no heteronormatius d'identitats de gènere femení, masculí i no binari, amb una perspectiva de diversitat sexual.

Descripció de l'acció:

La proposta consisteix a generar activitats per visibilitzar referents d'identitats femenines, masculines i no binàries que trenquin amb els estereotips de gènere a partir d'experiències en primera persona, així com dones supervivents de situacions de violència masclista.

Així mateix, tenint en compte que cada vegada hi ha més treballs de recerca centrats en les violències masclistes, caldria pensar la manera de donar-los més visibilitat amb, per exemple, entrevistes a les estudiants, una notícia, etc.

Es podria aprofitar el 8 de març i el 25 de novembre, dues dates en què els centres educatius treballen el gènere i la prevenció de la violència, per integrar-hi la veu dels i les joves.

Agents implicats:

Ciudadania -Igualtat-, Joventut i altres àrees de l'Ajuntament; centres educatius, alumnat i entitats que vulguin impulsar activitats d'aquest tipus.

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'activitats de visibilització de referents positius realitzades.
- % d'activitats que visibilitzen identitats femenines, respecte del total d'activitats.
- % d'activitats que visibilitzen identitats masculines, respecte del total d'activitats.
- % d'activitats que visibilitzen identitats no binàries, respecte del total d'activitats.
- % d'activitats que visibilitzen dones supervivents de situacions de violència masclista, respecte del total d'activitats.
- Nombre de consultes al SIAD / Programa d'Igualtat amb l'objectiu de conèixer o presentar activitats, durant l'any posterior a l'inici de l'acció.
- Valoració de l'impacte aconseguit per part de l'equip de SIAD / Programa Municipal d'Igualtat.

Acció 1.1.7. Activitats per a la petita infància.

Diagnosi:

Es considera rellevant iniciar les actuacions preventives des de la petita infància, per tal d'introduir la prevenció de les violències masclistes en tot el cicle educatiu.

Objectiu:

Introduir la prevenció de les violències masclistes des de la petita infància, a través d'accions lúdiques i educatives en l'etapa de 0 a 6 anys.

Descripció de l'acció:

Es tracta de desenvolupar activitats dirigides a la petita infància, amb fort caràcter lúdic, com ara explicar-los contes, etc., que tinguin com a objectiu la reflexió al voltant de les diverses discriminacions de gènere i de les violències masclistes.

Agents implicats:

Ciutadania -Igualtat- i altres àrees de l'Ajuntament; centres educatius, alumnat i entitats que vulguin impulsar activitats d'aquest tipus

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'activitats amb perspectiva de gènere i de prevenció de les violències masclistes per a la petita infància que s'han dut a terme.
- Nombre de consultes efectuades per les famílies durant l'any posterior a la posada en marxa de l'acció.
- Valoració de les activitats realitzades per part de l'agent organitzador, les famílies, els centres educatius o escoles bressol i l'equip del SIAD / Programa Municipal d'Igualtat.

c) Famílies

Acció 1.1.8. Introduir activitats específiques per treballar la perspectiva de gènere dins el Prat Famílies.

Diagnosi:

Es considera rellevant portar a terme actuacions preventives que involucrin les famílies, per tal d'estendre la corresponsabilitat de la prevenció a tots els agents educatius.

Objectiu:

Oferir un espai perquè les famílies puguin reflexionar i millorar la seva tasca parental.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a aprofitar el *Prat Famílies*, un espai formatiu i de trobada que ja existeix, per treballar la perspectiva de gènere amb formacions, debats i altres formats, així com amb diversitat de perspectives d'abordatge (feminisme, etc.).

Es tracta d'un programa de l'Ajuntament de formació a famílies, que inclou també les AFA dels centres. Aquest espai es coordina des de la Secció d'Educació, i de vegades col·labora amb la Diputació de Barcelona. Quan una AFA, per exemple, proposa una formació en clau de famílies, s'obre a tota la ciutat.

Es considera molt rellevant que l'escola s'hi impliqui, ja que afavoreix que més famílies responguin a la convocatòria.

Així mateix, es pot aprofitar aquest espai per donar a conèixer les eines de detecció precoç de les situacions de violència masclista a les famílies, així com pautes per treballar-ho amb els fills i filles.

Agents implicats:

Seccions de Ciutadania -Igualtat- i d'Educació; comunitat educativa i centres educatius

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'activitats que incorporen la perspectiva de gènere dins el *Prat Famílies*.
- Nombre i tipologia d'activitats específiques de prevenció de les violències masclistes dins el *Prat Famílies*.
- % de centres educatius que s'impliquen activament en la programació o convocatòria de les activitats, respecte del total de centres educatius.
- % d'AFA que proposen activitats amb perspectiva de gènere / prevenció de les violències masclistes durant l'any posterior a la posada en marxa de l'acció, respecte de l'any anterior.
- Valoració de les activitats dutes a terme per part de les AFA, del *Prat Famílies* i dels centres educatius.
- Nombre de consultes que han fet les famílies, durant l'any posterior a la posada en marxa de l'acció.

d) Centres educatius

Acció 1.1.9. Crear un segell identificador per als centres educatius que promouen activament la igualtat de gènere i la prevenció de les violències masclistes.

Diagnosi:

Als centres educatius del Prat es fan diferents actuacions de prevenció de violències masclistes amb l'alumnat de secundària a través del Catàleg d'Activitats Educatives, però no a tots els centres ni d'una manera uniforme. Així, es considera important cercar estratègies per involucrar-hi tots els centres educatius i que englobin tota la comunitat educativa.

Objectiu:

Promoure la igualtat de gènere i la prevenció de les violències masclistes des dels centres educatius a través d'una perspectiva integral que impliqui tota la comunitat educativa (professionals, alumnat i famílies).

Descripció de l'acció:

De la mateixa manera que existeix la Xarxa d'Escoles i Instituts per la No-Discriminació a Barcelona, podria existir la "Xarxa d'Escoles Liles", amb delegats i delegades liles: alumnes que tenen un rol actiu tal com es fa en la Xarxa d'Escoles Verdes. Caldria dotar de contingut la figura del delegat/ada lila: rols i funcions.

Es planteja la possibilitat de crear un distintiu o segell identificador per a aquells centres educatius que promouen activament la igualtat de gènere i la prevenció de les violències masclistes de cara als col·lectius esmentats anteriorment: professionals dels centres educatius, alumnat i famílies.

Agents implicats:

Serà necessari un grup de treball o grup motor encarregat de dissenyar i fer operativa aquesta proposta. Cal que tingui en compte, aprofiti i incorpori les persones, xarxes i grups que ja estan treballant amb perspectiva de gènere i en la prevenció de les situacions de violència masclista.

En aquest grup motor hi podrien participar les seccions de Salut, d'Educació i de Ciutadania -Igualtat-, a banda dels centres educatius i el Consell Escolar Municipal. Es podria fer a través d'una comissió específica.

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Agents clau que formen part del grup motor / comissió específica.
- Definició dels criteris i del funcionament del segell identificador dels centres educatius per la igualtat.
- % de centres educatius que compten amb el segell identificador de centres per la igualtat, anualment, durant els 5 anys posteriors a l'inici de l'acció, respecte del total de centres.
- Nombre de consultes/derivacions que els adolescents i joves de centres amb el segell identificador han efectuat a El Lloro o al SIAD durant l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.
- Valoració de l'estratègia per part del grup motor / comissió específica.

OBSERVACIONS:

Paral·lelament al desenvolupament de les accions, convé que totes elles incorporin una tasca d'informació i difusió dels serveis municipals d'atenció a la violència masclista (SIAD), així com de difusió del *Protocol per a l'abordatge de la violència masclista del Prat de Llobregat*.

1.2. Teixit comunitari

A continuació trobem les accions i recursos destinats a tota la ciutadania, amb especial èmfasi en el teixit associatiu, grups no formals i col·lectius específics del Prat, per tal que es puguin convertir en agents preventius de les violències masclistes.

Entenem aquestes accions dins d'un marc comunitari de ciutat, com un conjunt d'agents que comparteixen valors, reptes i projectes amb un objectiu comú: erradicar les violències masclistes al Prat.

Per això, les intervencions preveuen una implicació i participació de la resta d'agents del territori, on existeix un lideratge de l'administració local, així com del teixit associatiu, col·lectius no formals o entitats socials de la ciutat. Tots junts, poden generar unes polítiques de prevenció en matèria de violència que afavoreixin la cohesió social del Prat.

Acció 1.2.1. Consolidar i ampliar la Comissió de prevenció de violències masclistes als espais de festa.

Diagnosi:

El govern municipal de l'Ajuntament del Prat ha aprovat un *Protocol contra les agressions sexistes en els espais de festa del municipi* i existeix una comissió per intervenir en aquest àmbit. Es considera important aprofitar l'impuls per estendre i ampliar aquesta actuació.

Objectiu:

Establir un espai de treball municipal de prevenció de violències masclistes als espais d'oci nocturn, més enllà de la intervenció durant la Festa Major.

Descripció de l'acció:

Es planteja la generació d'un espai estructural que treballi la prevenció aprofitant aquesta comissió que ja ha començat a treballar i l'existència del Protocol.

Es tractaria de:

- ampliar els agents implicats en la prevenció de violències masclistes als espais d'oci nocturn
- ampliar els àmbits d'actuació (centrar-se en la prevenció i la sensibilització)

Agents implicats:

Comissió de prevenció de violències masclistes, entitats municipals, consells de participació sectorials i ciutadania

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'agents nous que formen part de la Comissió.
- Nombre i tipologia d'activitats dutes a terme en espais de festa, fora de la Festa Major.
- Nombre de vegades que s'ha activat el protocol en espais de festa, fora de la Festa Major.
- Nombre i tipologia d'activitats organitzades pels agents que formen part de la Comissió, per compte propi i més enllà de la Festa Major.
- Valoració de les activitats realitzades per part de la Comissió.
- % d'atencions / derivacions relacionades amb agressions sexistes en espais de festa que s'han efectuat a El Lloro o al SIAD durant l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.

Acció 1.2.2. Promoure la formació en perspectiva de gènere i violències masclistes entre les entitats.

Diagnosi:

Es considera rellevant portar a terme actuacions preventives que involucrin el teixit associatiu del municipi, per tal d'estendre la corresponsabilitat de la prevenció també a les entitats de lleure, educatives, de dones, esportives, culturals, etc.

Objectiu:

Garantir el treball en prevenció de violència masclista en el si de les entitats.

Descripció de l'acció:

1. Oferir formació en perspectiva de gènere i violències masclistes al conjunt d'entitats del municipi, especialment aquelles que gaudeixen de subvencions municipals. En el cas de les entitats professionalitzades que treballen en l'àmbit educatiu, és especialment important que tinguin formació en perspectiva de gènere i violència masclista, per la tasca que desenvolupen amb els i les joves. A banda de promoure la formació, convé donar a conèixer el SIAD i el Programa d'Igualtat, com a recursos que poden oferir assessorament en el disseny d'accions a mida per a aquests equips professionals i per als i les joves amb qui treballen.
2. Valorar positivament la participació de les entitats en accions de sensibilització i prevenció de desigualtats de gènere i violències masclistes en la puntuació vinculada a l'atribució de les subvencions municipals, sobretot per a les entitats que es presenten a la subvenció de la línia d'igualtat.

Agents implicats:

Ciutadania: Servei de suport a entitats i Igualtat

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'entitats que han participat a la formació. Recollir específicament el nombre d'entitats educatives i el nombre d'entitats que sol·liciten subvenció municipal a la línia d'igualtat.
- % d'entitats municipals que han participat a la formació, respecte del total d'entitats.
- Valoració de la formació per part de les entitats participants, de l'equip de SIAD / Programa Municipal d'Igualtat i el Servei municipal d'entitats.
- Nombre i tipologia d'entitats que sol·liciten assessorament al SIAD / Programa Municipal d'Igualtat per dur a terme activitats sobre perspectiva de gènere i prevenció de les violències masclistes.
- % d'entitats municipals que han participat a la formació i sol·liciten subvenció municipal a la línia d'igualtat l'any posterior a la formació, respecte de l'any anterior.
- Valoració de les activitats amb perspectiva de gènere / prevenció de les violències masclistes en què han participat les entitats durant l'any posterior a la formació, per part del SIAD / Programa Municipal d'Igualtat.

Acció 1.2.3. Creació d'un centre de recursos específic contra les violències masclistes.

Diagnosi:

Es considera rellevant portar a terme actuacions preventives en què s'involucri el teixit associatiu del municipi, per tal d'estendre la corresponsabilitat de la prevenció també a les entitats de lleure, educatives, de dones, esportives, culturals, etc.

Objectiu:

Oferir recursos a les entitats perquè puguin dur a terme activitats de prevenció de situacions de violència masclista.

Descripció de l'acció:

Creació d'un centre de recursos i materials sobre les violències masclistes per tal que les entitats puguin acudir-hi i rebre recursos per desenvolupar accions de sensibilització a la ciutadania. Podria ser un espai físic (per exemple, la biblioteca) o digital (una plataforma web).

A més, seria oportú poder crear un banc de recursos o espais d'assessorament per a les entitats, en els quals s'hi poguessin implicar persones d'entitats interessades: paral·lelisme amb els "agents liles" de l'educació.

Agents implicats:

Seccions de Ciutadania -Servei de suport a entitats i Igualtat- i de Premsa i Comunicació

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Creació d'un centre de recursos específic de violències masclistes (físic o virtual).
- Nombre de consultes que les entitats hi han fet anualment, durant els 5 anys posteriors a l'inici de l'acció.
- Nombre i tipologia d'entitats que sol·liciten assessorament al SIAD / Programa Municipal d'Igualtat per dur a terme activitats sobre perspectiva de gènere i prevenció de les violències masclistes, durant l'any posterior a l'inici de l'acció.
- % d'entitats municipals que porten a terme activitats amb perspectiva de gènere o de prevenció de violències masclistes i que sol·liciten subvenció municipal a la línia d'igualtat l'any posterior a la formació, respecte l'any anterior.
- Nombre d'agents socials (agents liles) implicats en el centre de recursos, durant els 5 anys posteriors a l'inici de l'acció.
- Valoració del nou centre de recursos per part del SIAD / Programa Municipal d'Igualtat, el Servei municipal d'entitats i les entitats vinculades.

Acció 1.2.4. Promoure l'apoderament de les dones culturalment diverses a través del reconeixement i la visibilitat de referents positius.

Diagnosi:

Certs col·lectius de dones, especialment les dones gitanes tenen dificultats per accedir als serveis de la xarxa. Diferents experiències de treball han demostrat que una bona manera d'accedir a aquests col·lectius és identificar les dones referents entre la població culturalment diversa de què es tracti, que comptin amb el reconeixement de la comunitat. Per tant, és important que des del municipi es promogui i potenciï la visibilització d'aquests referents positius.

La proposta consisteix a incorporar les dones culturalment diverses als diferents espais de decisió municipal (consells municipals -Joventut, Dones, Gent Gran...-, AFA, consells escolars, etc.) i visibilitzar-les com a referents positius.

Objectius:

- Incrementar la representativitat de la diversitat de dones als espais de decisió.
- Potenciar les figures de dones referents dins dels diferents col·lectius culturalment diversos

Descripció de l'acció:

La proposta consisteix a incorporar les dones culturalment diverses als diferents espais de decisió municipal (consells municipals -Joventut, Dones, Gent Gran...-, AFA, consells escolars, etc.) i visibilitzar-les com a referents positius.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Identificar les dones referents dins els col·lectius culturalment diversos i donar-los visibilitat dins del municipi (xerrades, entrevistes, etc.).
2. Incrementar la representativitat de la diversitat de dones en espais de decisió ja existents, fent l'esforç de convocatòria i si cal d'acompanyament.
3. Desenvolupar estratègies conjuntes entre els col·lectius de dones i els recursos de violència masclista per fer prevenció a les seves comunitats.

Agents implicats:

Secció de Ciutadania -Igualtat i Nova Ciutadania-, PASC, i consells municipals -Joventut, Dones, Gent Gran-, AFA, consells escolars, etc.

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre i tipologia d'activitats que donen visibilitat a les dones referents de col·lectius culturalment diversos.
- % de noves incorporacions de dones culturalment diverses presents en espais de decisió ja existents (consells municipals -Joventut, Dones, Gent Gran...-, AFA, consells escolars, etc.) l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.
- Nombre i tipologia d'activitats organitzades conjuntament entre col·lectius de dones culturalment diverses i els recursos de violència masclista.
- % de dones culturalment diverses ateses pel SIAD l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.

Acció 1.2.5. Activitats artístiques per sensibilitzar sobre les violències masclistes, adreçades a col·lectius específics.

Diagnosi:

Resulta igualment rellevant considerar la ciutadania diversa com a població diana en les actuacions preventives. En aquest sentit, és recomanable evitar accions genèriques i mirar de centrar-se en col·lectius específics amb els quals es vol treballar, per tal d'interpel·lar-los de forma efectiva.

Objectiu:

Sensibilitzar i prevenir les violències masclistes amb accions adreçades a col·lectius específics.

Descripció de l'acció:

Es proposa un treball específic sobre violències masclistes adaptat a cada col·lectiu diana, com a col·lectiu clau per treballar la prevenció i sensibilització de manera específica. Adaptar les estratègies, els continguts i les formes d'intervenir a cada col·lectiu és essencial per interpel·lar-los i assegurar que el missatge els arriba de forma efectiva. Alguns d'aquests col·lectius diana són: homes i dones grans, adolescents i joves, de cultura gitana o orígens diversos, per exemple.

Es proposa l'ús d'activitats artístiques com a estratègies de prevenció. Aquest treball es podria fer, per exemple, a través del teatre: un grup de teatre de dones que expliqui que la violència masclista no són només els assassinats (a més, ja hi ha tres grups de teatre). Es tracta de buscar estratègies que no siguin gaire específiques o puntuals, sinó més transversals.

Agents implicats:

Secció de Ciutadania - Igualtat- i altres àrees (Acció Social, Cultura, PASC...)

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre, tipologia d'activitat i col·lectiu al qual s'adreça.
- Valoració de les activitats portades a terme per part de les persones que hi ha participat, i de l'àrea de Gent Gran, el SIAD / Programa d'Igualtat, Acció Social, PASC i la resta d'àrees implicades.
- Nombre de consultes de les participants a les activitats que s'han fet al SIAD / Programa Municipal d'Igualtat, Acció Social, PASC, Punt de la Gent Gran o altres agents implicats, posteriors a l'inici de l'acció.

Relació amb altres plans municipals:

Pla Local de Joventut (2018 - 2023)

Apartat Igualtat i convivència

Línia estratègica: Treballar per una societat cohesionada i garantir la igualtat d'oportunitats per al col·lectiu de persones joves, partint de la seva pròpia diversitat.

Acció: Prevenir comportaments o hàbits discriminatoris per raó de gènere, origen, cultura o diversitat funcional.

Pla Local de la Gent Gran (2018 - 2023)

Línia estratègica: Promoció i defensa de la qualitat de vida

Accions:

- Organitzar campanyes de sensibilització i prevenció
- Assessorar i donar suport jurídic per mitja del SIAD i dels serveis socials
- Consolidar la xarxa professional d'abordatge dels maltractaments a les persones grans

Pla Local Ciutadania i Interculturalitat (2014 - 2020)

Línia estratègica: Igualtat entre els homes i les dones

Accions:

- Sensibilitzar les persones nouvingudes a favor de la igualtat de gènere, com un dels principis bàsics de la societat.
- Fer actuacions adreçades a millorar l'autonomia personal, la visibilitat i la participació a la ciutat de les dones immigrants.
- Potenciar el punt d'orientació a les dones com un referent pel que fa al treball contra les desigualtats que pateixen les dones immigrades.
- Promoure la incorporació de persones d'origen immigrant a les activitats dels programes municipals.
- Donar informació per millorar les condicions laborals als sectors en què les dones tenen més presència.
- Impulsar actuacions de suport a les famílies monoparentals de dones immigrades.

1.3.Comunicació

A continuació es descriuen les accions en l'àmbit de la comunicació, dirigides al teixit associatiu i les entitats de la ciutat, així com també als mitjans de comunicació locals.

De la diagnosi s'extreu que els mitjans de comunicació són un dels espais de creació i de transmissió d'imatges i d'estereotips més poderós de la societat actual. Per tot això es proposen un seguit d'accions dirigides a tot l'àmbit comunicatiu de la ciutat (entitats i mitjans locals) per tal que es respecti la igualtat entre homes i dones i s'eviti qualsevol forma de discriminació de gènere, identitat o orientació sexual, així com el tractament de les violències masclistes als llibres d'estil i als convenis amb les entitats.

Acció 1.3.1. Crear i difondre una guia ràpida de comunicació no sexista per a entitats i mitjans de comunicació.

Diagnosi:

El llenguatge és una forma de construir realitats, així que cal incorporar l'ús d'un llenguatge inclusiu i no sexista, tant en l'àmbit textual com al visual, per avançar cap a una societat més igualitària.

L'Ajuntament disposa d'una *Guia de llenguatge no sexista* i d'un Pla d'Igualtat intern, però es considera que són documents amb una informació massa àmplia, i que caldria fer-ne una versió reduïda per tal que fos d'utilitat a les entitats i als mitjans de comunicació locals. Aquesta versió reduïda podria estar disponible al web municipal, en diversos formats.

Objectiu:

Establir i difondre un procediment per a l'ús d'un llenguatge no sexista en les publicacions, textuais i gràfiques, que produeixen les entitats i en les comunicacions dels mitjans locals.

Descripció de l'acció (per fases):

1. Formació i reciclatge dels equips professionals municipals que treballen amb entitats i al servei de Premsa i Comunicació.

Es tracta de desenvolupar activitats de sensibilització i formació a l'Ajuntament, a tots els departaments que treballen amb entitats i que s'encarreguen de la comunicació municipal i la relació amb els mitjans locals.

Agents implicats:

Seccions de Ciutadania -suport a entitats i Igualtat-, i de Premsa i Comunicació

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

2. Guia ràpida de comunicació no sexista adreçada a entitats i mitjans de comunicació locals

Creació d'una infografia, fàcil i intuïtiva, adreçada a entitats i mitjans de comunicació locals, en què es detalli com fer publicacions, especialment a les xarxes socials. Aquesta infografia ha d'estar disponible al web.

De cara a les entitats, qualsevol publicació on consti "Amb la col·laboració de l'Ajuntament" ha de seguir la guia.

Agents implicats:

Seccions de Premsa i Comunicació, de Ciutadania -Igualtat, Participació Ciutadana-, i Joventut

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

3. Formació i reciclatge per a entitats i mitjans de comunicació locals

La mateixa formació que s'haurà fet als equips professionals municipals (vegeu fase 1), caldria fer-la a les entitats per donar a conèixer la Guia ràpida de comunicació no sexista.

Agents implicats:

Seccions de Premsa i Comunicació, i de Ciutadania -Servei de suport a entitats i Igualtat-

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % de personal de l'Ajuntament que treballa amb entitats que s'ha format, respecte el total del personal de l'Ajuntament que treballa amb entitats.
- % d'entitats que sol·liciten subvenció municipal que s'han format, respecte el total d'entitats que sol·liciten subvenció municipal.
- % de mitjans de comunicació locals -premsa escrita, ràdio, contingut audiovisual- que han participat a les formacions, respecte el total de mitjans de comunicació locals.
- Nombre de consultes que les entitats han fet a les seccions de Premsa i Comunicació, de Ciutadania -Igualtat i Participació Ciutadana-, o Joventut amb l'objectiu d'assessorar-se sobre la comunicació no sexista.
- Nombre de consultes que els mitjans de comunicació locals han fet a les seccions de Premsa i Comunicació, i de Ciutadania -Igualtat-, amb l'objectiu d'assessorar-se sobre la comunicació no sexista.
- Nombre de publicacions de les entitats que tenen contingut sexista.
- Nombre de comunicacions dels mitjans locals que tenen contingut sexista.

Acció 1.3.2. Crear espais de reflexió amb els mitjans de comunicació locals per promoure la visibilitat de referents femenins en positiu.

Diagnosi:

Els mitjans de comunicació, com a agents socialitzadors, tenen una gran responsabilitat en la difusió de continguts, així que ocupen un lloc privilegiat en la transformació social i han de liderar el canvi de creences donant visibilitat a referents femenins no estereotipats que incloguin la diversitat.

Objectiu:

Establir un procediment per a la generació de continguts que donin visibilitat a identitats femenines no estereotipades i a referents positius.

Descripció de l'acció:

Aquesta acció consisteix a crear un espai de reflexió amb els mitjans de comunicació locals per promoure la visibilitat de referents femenins en positiu.

Per dur a terme aquesta acció cal:

1. Crear espais de debat amb els mitjans de comunicació en què es treballi des d'allò positiu (recomanacions), no només des del control.
2. Produir i elaborar notícies per donar visibilitat a les experiències positives (vídeos, entrevistes, etc.).
3. Donar visibilitat a dones pioneres del municipi, a models positius de noves masculinitats, de feminitat, etc.

Agents implicats:

Seccions de Premsa i Comunicació, de Ciutadania -Igualtat i Participació Ciutadana- i Joventut

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Agents implicats en el grup de treball per la revisió dels continguts en els mitjans de comunicació.
- Guia ràpida (infografia) de continguts no sexistes publicada a la web de l'Ajuntament.
- Nombre i tipologia d'activitats de difusió portades a terme.
- Nombre de consultes fetes pels mitjans de comunicació a les seccions de Premsa i Comunicació, de Ciutadania -Igualtat i Participació ciutadana- o Joventut amb l'objectiu d'assessorar-se sobre la comunicació no sexista.
- Nombre de continguts sexistes difosos pels mitjans de comunicació locals.

2

Estratègies d'abordatge.

2.1. Situacions d'especial complexitat

A continuació es descriuen les accions orientades a definir els circuits i millorar l'atenció especialitzada de situacions d'especial complexitat, com són l'atenció de dones amb problemàtiques múltiples, les situacions de violència filioparental i bé la intervenció amb homes que exerceixen violència masclista.

En el casos d'especial complexitat, cal que la intervenció incorpori noves conceptualitzacions de les causes i conseqüències de les violències múltiples. Al mateix temps els agents implicats en l'abordatge segueixin una metodologia amb perspectiva de gènere, per tal de poder observar i aplicar solucions partint de l'anàlisi de les diferències socials, de poder i subjectives entre homes i dones. Cal entendre que cada dona té els seus propis processos personals i, per tant, cal partir del context social i relacional de cadascuna. També s'ha de fer una recerca de solucions personalitzades.

Des de la diagnosi, s'ha extret la necessitat de treballar amb els homes que exerceixen o han exercit violència, com una mesura fonamental per a complementar el suport a les víctimes en el marc d'una estratègia d'abordatge integral de les violències masclistes. Per això, en aquest punt, es descriu una acció per a disposar d'eines i coneixements que permetin aquest abordatge i que tinguin una mirada multidisciplinària, per tal de poder detectar aquests homes en els diferents serveis que atenen persones usuàries.

Acció 2.1.1. Abordar la violència filioparental de forma específica.

Diagnosi:

La violència filioparental que es dona cap a mares o àvies presenta una gran complexitat en l'abordatge per diverses raons. D'entrada, les mares o àvies es troben amb dificultats per reconèixer el maltractament exercit pels seus fills/es, especialment si aquests/es pateixen altres problemàtiques (relacionades amb la salut mental o el consum de substàncies, entre altres).

En segon lloc, el fet que aquesta situació no quedi recollida per la L.O. 1/2004 dificulta disposar d'un/a advocat/da d'ofici en cas de denúncia. Per acabar, hi ha pocs recursos específics per atendre aquesta problemàtica de forma especialitzada.

Objectiu:

Traçar una estratègia concreta d'actuació per abordar la violència filioparental cap a mares i/o àvies.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a promoure un abordatge específic de la violència filioparental.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Abordar la problemàtica de la violència exercida de fills / filles cap a mares de forma específica: enfocar el treball en la presa de consciència de la situació, més enllà de la denúncia, en coordinació amb els recursos implicats. Cal tenir en compte que la situació es pot detectar tant a través de la dona que viu la violència, com a través del fill / filla que l'exerceix i que també pot estar vinculat als serveis.
2. Derivar els casos detectats al SIAD (atenció jurídica i psicològica) per a un abordatge especialitzat en violència masclista, en coordinació amb la resta de serveis implicats.
3. Introduir la perspectiva de gènere i de violència masclista en el Protocol de Maltractament a la Gent Gran i el circuit corresponent.
4. Reforçar la perspectiva de gènere i de violència masclista a Joventut

Agents implicats:

SIAD, Servei d'Acció Social, figura referent del Protocol de Maltractament a la Gent Gran / Xarxa de Gent Gran i Joventut.

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % d'atencions realitzades pel SIAD de violència filiofamiliar l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte l'any anterior.
- % d'atencions realitzades per Acció social per violència filiofamiliar l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte l'any anterior.
- Protocol de maltractament a la gent gran revisat, amb la incorporació del circuit (derivacions) corresponents als casos de violència masclista.
- % de deteccions i/o d'atencions realitzades per les assessories joves de violència filiofamiliar l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte l'any anterior.

Acció 2.1.2. Impulsar el treball grupal amb homes que han exercit violència masclista.

Diagnosi:

Els serveis que fan atenció a homes amb diverses problemàtiques (Acció social, CAS, SPAI i CSMA) tenen marge per abordar la violència masclista de forma específica amb ells.

Objectiu:

Treballar de forma específica amb homes que han exercit o poden exercir violència masclista.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a impulsar el treball grupal amb homes que han exercit violència masclista des dels serveis dels quals són usuaris.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Realitzar formació específica en violència masclista (vegeu l'acció 3.2.1.) a l'equip del servei.
2. Iniciar l'abordatge de la violència masclista en homes agressors usuaris del servei a través del treball grupal.

És pertinent realitzar aquesta acció en els serveis que atenen a homes (Acció social, CAS, SPAI i CSMA).

Agents implicats:

Secció de Ciutadania -Igualtat-, Servei d'Acció social, CAS, SPAI i CSMA.

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % de professionals formats, respecte el total de professionals del servei.
- Nombre de grups i de sessions de treball grupal específiques per a l'abordatge de la violència masclista en homes agressors usuaris del servei portades a terme.
- Evolució terapèutica dels homes participants al treball grupal.
- Valoració del treball grupal per part del servei i dels homes participants al grup.

2.2. Perspectiva interseccional

A continuació es descriuen les accions orientades a l'abordatge d'aquelles situacions en què la violència masclista s'entrecreu amb altres vulnerabilitats afegides, que requereixen una mirada interseccional per fer un abordatge integral de les violències masclistes.

Hi ha grups socials o dones que conviuen amb diverses discriminacions socials que s'encreuen amb el fet de ser "dona" en la nostra societat actual. És per això que per abordar les violències masclistes, és imprescindible que els serveis adreçats a l'atenció, prevenció i abordatge d'aquesta problemàtica tinguin una perspectiva interseccional.

Acció 2.2.1. Incloure la mirada intercultural als recursos municipals d'atenció directa.

Diagnosi:

Hi ha dificultats per atendre les dones en la seva diversitat, des d'una perspectiva intercultural. Així, es fa necessari millorar la perspectiva i les eines de treball per abordar les situacions de violència masclista en dones amb diversitat cultural i religiosa.

Objectiu:

Estendre la perspectiva intercultural als equips professionals dels recursos municipals d'atenció directa.

Descripció de la proposta:

L'acció consisteix a incloure la mirada intercultural en aquests recursos per poder donar una resposta adequada a les diverses realitats de les dones.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Fer formació específica sobre interculturalitat que estengui la inclusió d'aquesta mirada entre tots els i les professionals, per tal d'oferir-los eines de treball. Cal incloure-hi un mòdul específic sobre el treball amb dones gitanes. És convenient que aquesta formació la imparteixin dones d'origen cultural i/o religions diversos.
2. Establir clàusules que valorin positivament la perspectiva intercultural (formació específica, figura de mediació i traducció, dietes sense porc, etc.) en els convenis amb les entitats proveïdores de recursos municipals d'atenció directa (pisos i cases d'acollida, biblioteques, centres esportius, centres cívics, etc.).

Agents implicats:

Secció de Ciutadania -Igualtat i Nova Ciutadania-, de Recursos Humans, i recursos d'atenció directa

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % dels recursos d'atenció directa que es realitzem a través d'un conveni amb l'Ajuntament i que aconsegueixen el requeriment de la perspectiva intercultural.
- % dels professionals dels recursos d'atenció directa que s'han format en perspectiva intercultural, respecte el total de professionals dels recursos d'atenció directa.
- Nombre d'atencions en què s'han usat la figura o servei de traducció/mediació disponible als recursos d'atenció directa.
- Valoració que les dones ateses fan de la intervenció amb perspectiva intercultural rebuda dels recursos d'atenció directa.
- % de professionals del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat que s'han format en perspectiva intercultural, respecte el total de professionals que participen al Circuit.
- % de professionals de l'Ajuntament que treballen atenent persones que s'han format en perspectiva intercultural, respecte del total de professionals de l'Ajuntament que treballen atenent persones.
- Nombre de consultes que fan aquests professionals a la secció de Ciutadania -Nova Ciutadania i SIAD-, relacionades amb interculturalitat.
- Valoració de la intervenció amb perspectiva intercultural per part de les dones ateses, de la secció de Ciutadania -Nova Ciutadania i SIAD-, del servei d'Acció Social i dels cossos de seguretat.

Acció 2.2.2. Potenciar la detecció dels casos de violència masclista en dones de col·lectius específics (diversitat funcional, diversitat cultural i/o religiosa, gent gran).

Diagnosi:

S'ha detectat que les dones víctimes de violència masclista d'alguns col·lectius específics no arriben a la xarxa de serveis, o bé no acaben de vincular-s'hi perquè l'atenció que en reben no respon a les seves necessitats.

Sovint, les dones amb altres necessitats específiques estan vinculades a una altra tipologia de serveis o entitats, i ja no acudeixen als recursos específics d'atenció a les violències masclistes.

En qualsevol cas, la situació de violència pot passar desapercebuda o no estar acompanyada de forma especialitzada, cosa que dificulta la recuperació de la dona.

Objectius:

Desenvolupar estratègies que permetin una millor detecció de les situacions de violència masclista en dones dels col·lectius específics.

Descripció de l'acció:

L'acció pretén avançar en la detecció d'aquests casos a través d'un treball conjunt amb els serveis i entitats que treballen amb persones dels diferents col·lectius. Alguns dels col·lectius identificats són: dones grans, dones amb diversitat funcional, dones gitanes, dones migrades.

Així, es proposa el següent:

1. Identificar els recursos i entitats especialitzats o en contacte amb cada col·lectiu (diversitat funcional, diversitat cultural i/o religiosa, gent gran).
2. Formar en perspectiva de gènere i violència masclista les entitats i recursos que atenen persones d'aquests col·lectius específics (diversitat funcional, diversitat cultural i/o religiosa, gent gran) perquè puguin detectar les situacions de violència masclista i sàpiguem com actuar (vegeu l'acció 3.2.1.).
3. Incorporar les entitats que treballen amb els diferents col·lectius (diversitat funcional, diversitat cultural i/o religiosa, gent gran) al Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat.
4. Fer una diagnosi conjunta entre el SIAD i aquestes entitats per detectar les necessitats i crear un pla de treball adequat.

Agents implicats:

Secció de Ciutadania -Igualtat, Nova Ciutadania, PAD i Gent Gran-, servei d'Acció Social, PASC, Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat, recursos i entitats que treballen amb els diferents col·lectius

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % d'entitats i recursos que han participat a la formació, respecte del total d'entitats i recursos que atenen algun dels col·lectius específics, segons tipologia de col·lectiu.
- Nombre i tipologia d'entitats i recursos que treballen amb persones dels diferents col·lectius que participen del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat.
- Diagnòstic i pla de treball elaborat conjuntament entre el SIAD i les entitats.
- % de dones dels diferents col·lectius ateses pel SIAD l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.

Relació amb altres plans municipals:

Pla Local de Ciutadania i Interculturalitat (2001 - 2020)

Objectiu 3.1. Promoure socialment les dones immigrades.

Accions:

- Sensibilitzar a favor de la igualtat de gènere, com un dels principis bàsics de la societat, incloent-hi accions preventives de la violència de gènere i actuacions per a la coeducació als centres educatius.
- Promoure la col·laboració de les entitats de persones immigrades en aquestes tasques.
- Fer actuacions adreçades a millorar l'autonomia personal, la visibilitat i la participació en la vida de la ciutat de les dones immigrants. Potenciar el punt d'orientació a les dones immigrades com un referent pel que fa al treball contra les desigualtats que pateixen. Potenciar el coneixement del Programa Municipal d'Igualtat entre les dones immigrades. Reconèixer i incorporar els sabers i experiències de les dones d'origen immigrant com a valors imprescindibles per construir ciutat i com a potencial de transformació social i col·lectiva.
- Potenciar les xarxes d'ajuda mútua.
- Donar informació per millorar les condicions laborals als sectors en què les dones tenen més presència.

Pla d'inclusió social (2018 - 2022)

Àmbit de relacions comunitàries i convivència

Objectiu:

Prevenir totes les formes de violència i treballar per la igualtat efectiva entre homes i dones

Accions:

- Dur a terme accions de sensibilització per mantenir la igualtat efectiva de dones i homes.
- Potenciar el Servei d'Informació i Atenció a la Dona, SIAD.
- Assessorar i donar suport a les persones en situació d'exclusió social.

Pla Local de la Gent Gran (2018 - 2023)

Línia Estratègica:

Promoció i defensa de la qualitat de vida

Accions:

- Portar a terme campanyes de sensibilització i prevenció.
- Assessorar i donar suport jurídic per mitja del SIAD i del Servei d'Acció Social.
- Consolidar la xarxa professional d'abordatge dels maltractaments a les persones grans.

2.3. Fills i filles testimonis de violència masclista

A continuació es descriuen les accions orientades a millorar l'abordatge de la problemàtica dels fills i filles que han viscut situacions de violència masclista.

L'impacte de la violència masclista en els nens i nenes és una preocupació que sorgeix de la constatació de molts professionals que estan en primera línia en l'abordatge de les violències masclistes. El fet de viure en un context de violència o de ser testimoni d'agressions en l'àmbit familiar, té conseqüències greus en les trajectòries vitals dels infants i joves. És per tot això que en aquest punt s'especifiquen un seguit d'accions per abordar aquesta necessitat que s'ha explicitat en la diagnosi del Pla i que és una realitat creixent.

Acció 2.3.1. Formar el conjunt de professionals que atenen fills i filles de dones en situació de violència masclista i consolidar els mecanismes de coordinació amb el SIAD.

Diagnosi:

Cal reconèixer que els fills i filles de les dones que han patit violència masclista també són víctimes de violència i, per tant, han de ser atesos des d'una mirada especialitzada que abordi la situació de forma integral i amb perspectiva de gènere.

Els recursos del Prat que actualment estan atenent aquests infants i joves són serveis generalistes o especialitzats en altres problemàtiques, com ara problemàtiques familiars i de salut mental, però no en violència masclista.

Objectius:

- Sensibilitzar des d'una perspectiva de gènere, tots els i les professionals que intervenen amb infants i joves en l'atenció a fills i filles de dones en situació de violència masclista.
- Formalitzar i consolidar la relació entre el CSMIJ, l'EAF i el SIAD.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a formar en violències masclistes tots els serveis que atenen fills i filles de dones en situació de violència masclista, i introduir mecanismes de coordinació eficaços entre els recursos especialitzats en violència i els de salut mental per a infants i joves.

Per poder posar en pràctica aquesta acció cal:

1. Valorar la formació en violència masclista amb perspectiva de gènere en les licitacions per als serveis EAF d'Acció Social.
2. Fer formació en violència masclista als serveis que atenen nens, nenes i joves que han viscut situacions de violència (CSMIJ i EAF), perquè aquests serveis adoptin una perspectiva especialitzada (vegeu l'acció 3.2.1.).
3. Elaborar i difondre un llistat de recursos especialitzats en violència masclista a tots els/les professionals d'aquests serveis.
4. Consolidar la relació entre els serveis d'atenció a infants i joves (CSMIJ i EAF) i els serveis especialitzats en violència masclista (SIAD), en la coordinació dins de l'espai d'interconsulta.
5. Incloure al Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat pautes clares per establir una relació coordinada entre el SIAD i els serveis que atenen menors d'edat (CSMIJ i EAF), que faci prevaldre la protecció dels i les menors davant la violència masclista.

Agents implicats:

Secció de Ciutadania -Igualtat-, Servei d'Acció Social, CSMIJ i EAF

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % de professionals que fan atenció personal al CSMIJ que han rebut la formació, respecte del total de professionals que fan aquesta atenció al CSMIJ.
- % de professionals que fan atenció personal a l'EAF que han rebut la formació, respecte del total de professionals que fan aquesta atenció a l'EAF.
- Guia de recursos especialitzats en violència masclista elaborada i publicada.
- % de casos de menors en situació de violència masclista en què intervenen el SIAD i el CSMIJ o l'EAF que fan ús de l'espai interconsulta, respecte del total de casos de menors en situació de violència masclista en què intervenen aquests serveis.
- Valoració del funcionament de l'espai interconsulta, per part del SIAD, el CSMIJ i l'EAF.
- Circuit de coordinació entre el SIAD i el CSMIJ i l'EAF definit i incorporat dins el Circuit contra la violència masclista del Prat.

Acció 2.3.2. Incloure l'atenció especialitzada a fills i filles de dones en situació de violència dins del SIAD.

Diagnosi:

Cal reconèixer que els fills i filles de les dones que han patit violència masclista també són víctimes de violència i, per tant, han de ser atesos des d'una mirada especialitzada que abordi la situació de forma integral i amb perspectiva de gènere.

Una de les conclusions de la diagnosi és que l'atenció a fills i filles presenta certes limitacions perquè actualment no es disposa d'un recurs municipal especialitzat en l'atenció psicosocial a infants i joves que han viscut violència masclista.

Objectius:

Incloure un servei d'atenció psicològica infantil especialitzat en violència masclista dins de l'equip del SIAD.

Descripció de l'acció:

Aquesta acció consisteix a incorporar dins del SIAD una figura d'atenció psicològica especialitzada en l'atenció a infants i joves.

Agents implicats:

SIAD

Previsió d'inici de l'acció:

Aquest recurs està en marxa des del maig del 2018.

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Creació del nou servei d'atenció especialitzada a fills i filles de dones en situació de violència dins del SIAD.
- Nombre de casos atesos pel nou servei el primer any.
- % de casos nous atesos pel nou servei durant el segon any de funcionament, respecte del primer.
- Valoració del nou servei per part de l'equip del SIAD durant el primer any de funcionament.

2.4. Recursos de recuperació

A continuació es descriuen les accions orientades a millorar la recuperació de les dones que han viscut situacions de violència masclista, especialment a partir dels recursos d'inserció laboral i d'accés a l'habitatge.

Els serveis d'acolliment i recuperació són serveis especialitzats, residencials i temporals que ofereixen acollida i atenció integral per tal que els dones supervivents de violència, i els infants i joves al seu càrrec, puguin tenir un procés de recuperació i reparació en un espai de protecció i cura, atès que estan en una situació de risc elevada.

L'objectiu d'aquest punt és generar accions que puguin millorar la recuperació i el procés d'autonomia de la dona i de les persones al seu càrrec, des d'una mirada multidisciplinària i integral.

Acció 2.4.1. Millorar l'abordatge amb relació a l'habitatge i la inserció laboral en els casos de dones que han viscut situacions de violència masclista.

Diagnosi:

Els recursos de recuperació orientats a l'habitatge i la inserció laboral per a dones que han viscut violència masclista són limitats per al conjunt de la població de dones que han viscut aquest tipus de problemàtiques i que es troben en situació de vulnerabilitat econòmica i residencial.

La intervenció que porten a terme els recursos d'habitatge i promoció econòmica no sempre es fa de forma integral i coordinada amb els altres serveis que atenen dones que han viscut situacions de violència masclista.

Objectiu:

Millorar la coordinació entre els recursos implicats en la recuperació de les dones en situació de violència masclista per tal d'afavorir el seu procés de recuperació.

Descripció de l'acció:

Per tal d'efectuar una intervenció integral, cal incloure-hi un acompanyament gradual que garanteixi la recuperació de les dones a llarg termini. Per això és necessari un treball més coordinat de tots els serveis implicats.

Per poder posar en pràctica aquesta acció cal:

- Crear un grup de treball amb els recursos d'inserció laboral de Promoció Econòmica, per abordar les casuístiques de forma específica, i establir protocols de seguiment i coordinació i estratègies de recuperació eficaces.
- Formar part de la Taula de Risc Habitacional de l'Ajuntament del Prat.
- Ampliar l'acompanyament que es fa des de Promoció Econòmica i Prat Espais en els casos de dones en situació de violència masclista, de forma que sigui més gradual, per garantir l'autosuficiència a llarg termini.

Agents implicats:

Àrea de Promoció Econòmica, secció de Ciutadania -Igualtat-, Servei d'Acció Social, Àrea d'Urbanisme i Prat Espais

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Àrees municipals representades en el grup de treball *ad hoc*.
- Protocols de seguiment i circuits d'intervenció per a la recuperació de dones en situació de violència masclista creats.
- % de dones en situació de violència masclista que accedeixen als recursos municipals d'habitatge durant l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.
- % de dones en situació de violència masclista que accedeixen als recursos municipals de promoció econòmica durant l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.
- Valoració de l'acompanyament efectuat, per part de les dones usuàries, del SIAD, de l'àrea d'habitatge i de promoció econòmica.

Relació amb altres plans municipals:

Pla d'inclusió social (2018-2022)

Àmbit laboral i d'ocupació

Objectiu: Afavorir la inserció sociolaboral als col·lectius amb més dificultats

Accions:

- Contractació amb clàusules socials
- Projecte "Jo puc"
- Servei prelaboral
- Programa RETS

Àmbit residencial i habitatge

Accions:

- Programa de cessió de pisos
- Promoció de l'habitatge dotacional
- Suport econòmic per a l'allotjament d'urgència

3

Estratègies de coordinació i organització interna.

3.1. Coordinació i treball en xarxa

A continuació es descriuen les accions orientades a millorar les estratègies de derivació, coordinació i treball en xarxa per al conjunt de serveis que intervenen en l'abordatge de les violències masclistes.

Acció 3.1.1 Establir un diagnòstic i un pla de treball compartit entre els diferents serveis i professionals que intervenen en el mateix cas.

Diagnosi:

Actualment, els casos d'especial complexitat es treballen de forma coordinada a la comissió de casos del Circuit contra la violència masclista, però es considera que hi ha marge de millora perquè a vegades no queden clars els rols i funcions de cadascun dels serveis que hi intervenen i es produeixen algunes duplicitats en les intervencions.

Objectius:

Implementar una metodologia de treball coordinat, eficaç i eficient per als casos en què intervenen diversos serveis i recursos, a través d'un diagnòstic compartit i d'un pla de treball coordinat.

Descripció de l'acció:

La proposta consisteix a millorar la intervenció professional, a través d'un diagnòstic compartit i un pla de treball coordinat entre tots els i les professionals implicats en un cas.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Planificar adequadament el temps de coordinació entre professionals i tenir coneixements sobre el treball en xarxa.
2. Validar la *fitxa de diagnòstic compartit* (vegeu l'Annex 1) i acordar el procediment per omplir-la. Aquesta fitxa de diagnòstic compartit pretén sumar la valoració dels diferents serveis implicats i l'han d'omplir tots els professionals que han intervingut en el cas, per tal d'obtenir la visió global i integral de la situació. El procediment proposat consisteix a:
 - Omplir la *fitxa de diagnòstic compartit* (el primer servei que fa l'exploració del cas).
 - Derivar el cas als serveis que es consideri necessari per completar-ne la valoració (vegeu la *fitxa de derivació* a l'Annex 3) o bé emplenar la fitxa de forma conjunta a les reunions de coordinació de casos.
 - Emplenar la *fitxa de diagnòstic compartit* (cada servei que fa una valoració de la situació) per tal de completar el diagnòstic en els àmbits social, sanitari, de seguretat i del risc i la urgència de la situació.

Aquesta eina és especialment rellevant per als casos de dones amb diverses problemàtiques o necessitats i que són usuàries de diversos serveis.

Es proposa que els serveis municipals que atenen dones en situació de violència masclista (SIAD, Acció Social i Policia Local) validin la primera proposta de fitxa de diagnòstic compartit, a compartir amb la resta de professionals de la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat.

3. Validar la *fitxa del pla de treball coordinat* (vegeu l'Annex 2) i acordar el procediment per omplir-la. El pla de treball coordinat té l'objectiu de planificar la intervenció dels diferents serveis en un mateix cas, de forma coordinada i integral. El procediment proposat consisteix a:

- Omplir la *fitxa del pla de treball coordinat* a les reunions de la comissió de casos, per tal de garantir un abordatge integral i coordinat del problema i evitar la victimització secundària.
- Assignar una figura referent del cas; aquesta persona serà la responsable d'enviar a la resta el pla de treball signat amb els acords presos.

4. Facilitar l'ús de les TIC en les estratègies de coordinació, per evitar la via presencial (com per exemple: fer reunions a través d'skype, treballar via correu electrònic, etc.).
5. Organitzar una presentació a la Comissió Tècnica del Circuit per donar a conèixer la fitxa de diagnòstic compartit i la fitxa de pla de treball coordinat, així com els procediments per emplenar-les.

Agents implicats:

Serveis municipals que atenen dones en situació de violència masclista (SIAD, Acció Social, Joventut i Policia Local)

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % de professionals que no assisteixen a les reunions de coordinació de casos o de la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista per manca de temps, respecte el total de professionals convidats a participar-hi.
- Fitxa de diagnòstic compartit validada i compartida amb la Comissió Tècnica del Circuit.
- Fitxa del pla de treball coordinat validada i compartida amb la Comissió Tècnica del Circuit.
- % de casos de violència masclista atesos per més d'un servei que disposen de la fitxa de diagnòstic compartit, respecte del total de casos atesos per més d'un servei.
- % de casos de violència masclista atesos per més d'un servei que ha fet ús de la fitxa de pla de treball coordinat, respecte del total de casos atesos per més d'un servei.
- Valoració de l'ús de la fitxa de diagnòstic compartit i de la fitxa del pla de treball coordinat per part de la Comissió Tècnica del Circuit, un any després de posar-les en funcionament.
- % de reunions efectuades a través de les TIC, respecte del total de reunions efectuades.

Acció 3.1.2 Avançar en les derivacions basades en l'acompanyament.

Diagnosi:

La manca d'una estratègia de derivació unificada i compartida dificulta el treball en xarxa entre els diferents serveis, i dona lloc a una multiplicitat d'estratègies de derivació i a diferents expectatives sobre el que haurien de fer els altres serveis.

La proposta consisteix a estandarditzar els processos de derivació a través d'un model de fitxa de derivació i acompanyar aquest procés amb l'establiment d'un contacte previ a la derivació.

Objectiu:

Facilitar l'acompanyament en les derivacions a partir d'eines i dinàmiques de treball homogènies per al conjunt de serveis de la xarxa.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a estandarditzar els processos de derivació a través d'un model de fitxa de derivació i acompanyar aquest procés amb l'establiment d'un contacte previ a la derivació.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Crear una comissió de treball ad hoc, formada pel SIAD, Acció Social, els recursos sanitaris i els cossos de seguretat del territori, per elaborar de manera consensuada una fitxa de derivació comuna (vegeu l'Annex 3) per a tots els serveis, i consensuar les dades necessàries per poder fer una valoració global de la situació i una derivació adequada.
2. Establir un procediment compartit per a les derivacions, que consisteix a:
 - Contactar prèviament amb el servei al qual es vol fer la derivació.
 - Fer un retorn de la intervenció efectuada, per telèfon o per correu electrònic, posterior a la derivació, en els casos més greus o d'especial complexitat.
3. Informar els serveis implicats sobre el procediment estandarditzat de derivació i presentar-los la nova fitxa de derivació compartida.

Agents implicats:

Comissió de treball *ad hoc*: formada pel SIAD, Servei d'Acció Social, recursos sanitaris i cossos de seguretat del territori

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Recursos de la xarxa que participen a la comissió de treball *ad hoc*.
- Fitxa de derivació consensuada, elaborada i publicada.
- % de recursos del Circuit contra la violència masclista que utilitzen la fitxa de derivació durant l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte del total de recursos del Circuit.
- Valoració de l'ús de la fitxa de derivació per part de la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista, un any després de la seva posada en funcionament.

Acció 3.1.3 Vincular les diferents xarxes d'intervenció municipals.

Diagnosi:

Actualment, les diferents xarxes i circuits treballen en paral·lel sense canals formals de coordinació.

Objectiu:

Generar un nucli de professionals, compost per les persones referents de cada xarxa, que permeti compartir la mirada, coordinar-se i detectar possibles duplicacions.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a formalitzar un espai InterXarxes, com un espai de treball conjunt entre les xarxes de Salut Mental, Infància, Gent Gran, PromoJove i Violència Masclista.

Aquesta acció inclou les accions següents:

1. Posar en funcionament l'espai InterXarxes, format per les persones referents de cada xarxa, amb una periodicitat de reunions semestral.
2. Calendaritzar amb previsió les reunions de cada xarxa i de l'espai InterXarxes per evitar la coincidència de les reunions.
3. Generar una graella amb aquestes dades perquè tots els i les professionals puguin accedir a la informació.

Agents implicats:

Xarxes de Salut Mental, Infància, Gent Gran, PromoJove i Violència Masclista.

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre de trobades de l'espai InterXarxes durant el primer any després de l'inici de l'acció.
- Agents que participen a l'espai InterXarxes.
- Calendari de reunions de cada xarxa i de l'espai InterXarxes, creat i en funcionament.
- % de reunions de cada xarxa i de l'espai InterXarxes que se solapen en el temps, respecte del total de reunions de cada xarxa i de l'espai InterXarxes.
- Nombre i tipologia d'activitats generades a partir de l'espai InterXarxes, durant l'any posterior a l'inici de l'acció.
- Nombre i tipologia de revisions de documents i eines de treball amb perspectiva de gènere i de violència masclista, durant l'any posterior a l'inici de l'acció.
- Valoració de l'espai InterXarxes per part de les figures de referència de les xarxes de Salut Mental, Infància, Gent Gran, PromoJove i Violència Masclista.

3.2. Organització interna

A continuació es descriuen les accions orientades a millorar l'organització interna municipal i dels recursos del Circuit, per garantir un abordatge coordinat i integral de la violència masclista, i que estan relacionades amb la formació, el registre de dades, la cura dels i les professionals, la formalització de la responsabilitat institucional i la resposta a les situacions de dol.

a) Formació i atenció de professionals

Acció 3.2.1 Oferir un programa formatiu anual sobre perspectiva de gènere i violència masclista per al personal de l'Ajuntament.

Diagnosi:

Els i les professionals dels serveis de la xarxa posen de manifest la necessitat de seguir-se formant, així com d'ampliar la formació a altres professionals i serveis implicats.

Objectiu:

Augmentar els coneixements sobre perspectiva de gènere i violència masclista dels i les professionals dels distints serveis i recursos, especialment els que fan atenció a les persones.

Descripció de l'acció:

Es tracta d'oferir un programa formatiu anual sobre perspectiva de gènere i violències masclistes, amb una perspectiva intercultural i de diversitat sexual, des de l'àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament.

Aquesta acció inclou les fases següents:

1. Dissenyar un programa formatiu anual i incloure'l a les formacions que actualment es coordinen des de l'Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament. Aquest programa hauria de donar resposta a les següents necessitats formatives identificades:
 1. Formació en prevenció, detecció i atenció de víctimes de violències masclistes en l'àmbit educatiu, dirigida als i les professionals de l'educació: professorat, personal educador i formador (vegeu l'acció 1.1.1.).
 2. Formació en intervenció amb homes, dirigida als i les professionals dels serveis que intervenen amb homes (vegeu l'acció 2.1.3.).
 3. Formació en perspectiva intercultural, dirigida a tots els i les professionals del Circuit contra la violència masclista (vegeu l'acció 2.2.1.).
 4. Formació en violències masclistes adreçada a les entitats que treballen amb persones de col·lectius específics: dones amb diversitat funcional, dones gitanes, dones migrades, persones grans (vegeu l'acció 2.2.2.).
 5. Formació en detecció i atenció de fills i filles de dones en situació de violència masclista, dirigida als i les professionals dels serveis que fan atenció a aquests infants i joves (vegeu l'acció 2.3.1.).
2. Oferir aquest programa formatiu als professionals municipals i convidar-hi també la resta de professionals dels serveis implicats.
3. Determinar quins professionals municipals haurien de rebre aquesta formació de manera obligatòria.

Agents implicats:

Seccions de Recursos Humans i de Ciutadania -Igualtat-

Previsió d'inici de l'acció:

Llarg termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- % de professionals de l'educació (professorat, personal educador i formador) dels centres educatius de primària i secundària que s'han format, respecte del total.
- Nombre d'activitats que es porten a terme amb perspectiva de gènere als centres educatius l'any posterior a la formació, respecte l'any anterior a la formació.
- Nombre de centres que sol·liciten participar en alguna de les activitats del projecte *En clau de gènere* l'any posterior a la formació, respecte l'any anterior a la formació.
- % de professionals del CAS, SPAI, CSMA i Acció Social formats, respecte del total de professionals del CAS, SPAI, CSMA i Acció Social.
- % professionals del Circuit que s'han format en perspectiva intercultural, respecte el total de professionals del Circuit.
- Valoració de la intervenció amb perspectiva intercultural per part de les dones ateses i dels recursos que formen el Circuit.
- % d'entitats i recursos que atenen persones de col·lectius específics que han participat a la formació, respecte del total d'entitats i recursos que atenen persones d'aquests col·lectius.
- % de dones amb diversitat funcional ateses al SIAD l'any posterior a l'inici de l'acció, respecte de l'any anterior.
- % de professionals del CSMIJ i l'EAF que fan atenció personal i que han rebut la formació, respecte del total de professionals d'aquests organismes que fan atenció personal.

Acció 3.2.2. Crear un espai de suport entre professionals.

Diagnosi:

Amb freqüència, el treball en violència masclista genera estrès i angoixes als equips de professionals que hi treballen. Han existit, en moments puntuals, espais informals de cura per descarregar tensions i compartir sentiments, però es veu convenient formalitzar un espai per treballar de forma específica aquestes qüestions.

Objectius:

- Millorar la salut dels equips professionals que treballen en violència masclista.
- Millorar l'abordatge dels casos de violència masclista i la qualitat de l'atenció que ofereixen els serveis del Circuit contra la violència masclista.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a generar un espai de supervisió per als i les professionals que participen a la comissió de casos, atès que aborden casos d'especial complexitat. L'objectiu d'aquest espai és poder treballar emocions i angoixes que es poden generar i que poden inferir en la pràctica professional i afectar la intervenció i/o l'abordatge dels casos i el benestar dels mateixos professionals.

Per poder posar en pràctica aquesta acció cal:

- a) Identificar els models d'èxit que s'estan fent servir en l'actualitat i adaptar-los per poder replicarlos amb l'equip del SIAD i dels EBAS, principalment. També es pot valorar la idoneïtat d'incorporar o estendre aquest suport a d'altres serveis municipals si es considera oportú.
- b) Definir aquest espai (qui el dinamitzarà, tipus de dinàmiques de grup que s'hi desenvoluparan, espai físic, etc.).
- c) Establir el calendari de sessions d'aquest espai de cura.

Agents implicats:

SIAD, Servei d'Acció Social i secció de Recursos Humans

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Nombre de sessions de supervisió de casos amb el SIAD i Acció Social portades a terme el primer any després de l'inici de l'acció.
- Valoració de la supervisió de casos per part del SIAD i d'Acció Social.
- Millora experimentada en l'abordatge dels casos complexos de violència masclista, expressada per les persones beneficiàries de la supervisió.

b) Registre i protecció de dades

Acció 3.2.3. Protocol·litzar el registre de les dades.

Diagnosi:

Entre els principals problemes per al treball en xarxa destaca la Llei de protecció de dades, que dificulta compartir informació dels casos.

Al mateix temps, no hi ha una manera unificada de registrar els casos de violència masclista, perquè la informació es recull de manera diferent amb el registre propi de cada servei.

Objectiu:

Unificar i estandarditzar el registre de dades entre els serveis municipals.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a unificar els criteris i els mecanismes de registre dels casos de violència masclista, així com els ítems a registrar, a través de l'estandardització del procés i la protocol·lització del registre en l'àmbit municipal.

Per poder posar en pràctica aquesta acció cal crear una comissió de treball dels recursos municipals (Acció Social, Policia Local i SIAD) que incorpori també el sociòleg de l'Àrea d'Igualtat i Drets Socials per poder dur a terme les accions següents:

1. Analitzar quines dades s'estan recollint en l'actualitat.
2. Acordar de manera consensuada quines dades i ítems convindria registrar (vegeu el Model de registre de dades, a l'Annex 4).
3. Generar una aplicació compartida que permeti que els serveis municipals puguin recollir les dades acordades i que tots ho facin de la mateixa manera.
4. Estendre aquesta aplicació a tots els serveis municipals que intervinguin en violència masclista (Acció Social, Policia Local i SIAD).

Agents implicats:

Acció Social, Policia Local, SIAD i sociòleg de l'Àrea d'Igualtat, SITIC

Previsió d'inici de l'acció:

Mig termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Aplicació amb els ítems a registrar definits, validada i en funcionament.
- Protocol de registre de dades elaborat i publicat.
- % de casos que no es registren a l'aplicació, respecte del total de casos atesos.

c) Resposta municipal a les situacions de dol

Acció 3.2.4. Elaborar un protocol municipal per a situacions de dol.

Diagnosi:

El Prat no disposa d'un protocol d'actuació municipal per donar resposta de forma institucional a les situacions de dol que es puguin viure al municipi per causa de violència masclista.

Objectiu:

Disposar d'una resposta institucional consensuada davant les situacions de dol per assassinats de dones per violència masclista.

Descripció de l'acció:

Durant el darrer any 2018 s'ha generat una resposta institucional davant de la situació de crisi que es pot generar quan una dona és assassinada o s'intenta assassinar per violència masclista al municipi.

S'han fet les accions següents:

1. Crear un grup de treball per consensuar l'acord per al protocol a seguir davant les situacions de dol.
2. Generar un protocol en què s'indiqui el procediment d'actuació en aquests casos pel que fa a la comunicació del succés, l'elaboració de la nota de condol i la convocatòria de l'acte de rebuig, la intervenció dels serveis implicats (que varien segons la situació social i familiar de la dona), la valoració de si la família de l'homicida necessita actuació social i, amb posterioritat, l'anàlisi i valoració de l'actuació dels serveis públics per part del Circuit contra la violència masclista.

Agents implicats:

Circuit contra la violència masclista, Alcaldia, secció de Ciutadania -Igualtat-, secció de Premsa i Comunicació, servei d'Acció Social, cossos de seguretat i CUESB

Previsió d'inici de l'acció:

Elaborat des de l'any 2018

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Protocol municipal per a les situacions de dol elaborat i publicat.
- % de situacions en què se segueix el protocol de dol, respecte del total d'assassinats per violència masclista al municipi.
- Valoració del seguiment del protocol de dol per part dels agents que hi hagin intervingut després de que s'activés per primera vegada.

Línia Estratègica 1. Estratègies de Prevenció			Curt termini 2019-20	Mig termini 2021-222	Llarg termini 2023
1.1. Àmbit educatiu	a) Professorat, personal educador i formador	1.1.1. Desenvolupar un itinerari formatiu dirigit al personal dels centres educatius per prevenir situacions de violència masclista	▶	▶	▶
		1.1.2. Posar en valor la figura de l'agent de coeducació o igualtat		▶	▶
		1.1.3. Elaborar eines per a la detecció i formar els i les professionals educatius per a la detecció precoç			▶ ■
	b) Alumnat	1.1.4. Crear espais formatius de llarga durada per prevenir les violències masclistes, en el marc del projecte educatiu de centre		▶	▶
		1.1.5. Introduir la perspectiva de gènere al projecte 'Interseccions'	▶	▶	▶
		1.1.6. Portar a terme activitats per fer visibles referents positius de feminitat i masculinitat i de diversitat sexual i de gènere			▶
		1.1.7. Organitzar activitats per a la petita infància		▶	▶
	c) Famílies	1.1.8. Introduir activitats específiques per treballar la perspectiva de gènere dins el Prat Famílies		▶	▶
	d) Centres educatius	1.1.9. Crear un segell identificador per als centres educatius que promouen activament la igualtat de gènere i la prevenció de les violències masclistes			▶
1.2. Teixit comunitari	1.2.1. Consolidar i ampliar la Comissió de prevenció de violències masclistes als espais de festa				▶
	1.2.2. Promoure la formació en perspectiva de gènere i violències masclistes entre les entitats			▶ ■	
	1.2.3. Crear un centre de recursos específic contra les violències masclistes			▶	▶
	1.2.4. Promoure l'apoderament de les dones culturalment diverses a través del reconeixement i la visibilitat de referents positius				▶
	1.2.5. Portar a terme activitats artístiques per sensibilitzar sobre les violències masclistes, adreçades a col·lectius específics			▶	▶
1.3. Comunicació	1.3.1. Crear i difondre una guia ràpida de comunicació no sexista per a entitats i mitjans de comunicació			▶	▶ ■
	1.3.2. Crear espais de reflexió amb els mitjans de comunicació locals per promoure la visibilitat de referents en positiu		▶	▶	▶

▶ Inici de l'acció

■ Final de l'acció

Línia Estratègica 2. Estratègies d'abordatge			Curt termini 2019-20	Mig termini 2021-222	Llarg termini 2023
2.1. Situacions d'especial complexitat	2.1.1. Abordar la violència filioparental de forma específica			▶	▶
	2.1.2. Impulsar el treball grupal amb homes que han exercit violència masclista		▶	▶	▶
2.2. Perspectiva interseccional	2.2.1. Incloure la mirada intercultural als recursos d'atenció directa			▶	▶
	2.2.2. Potenciar la detecció dels casos de violència masclista en dones de col·lectius específics (diversitat funcional, diversitat cultural i/o religiosa, gent gran)			▶	▶
2.3. Fills i filles testimonis de violència	2.3.1. Formar el conjunt de professionals que atenen fills i filles de dones en situació de violència masclista i consolidar els mecanismes de coordinació amb el SIAD			▶	▶
	2.3.2. Incloure l'atenció especialitzada a fills i filles de dones en situació de violència dins del SIAD		▶	▶	▶ ■
2.4. Recursos de recuperació	2.4.1. Millorar l'abordatge amb relació a l'habitatge i la inserció laboral per als casos de dones que han viscut situacions de violència masclista				▶
Línia Estratègica 3. Estratègies de coordinació i organització interna			Curt termini 2019-20	Mig termini 2021-222	Llarg termini 2023
3.1. Coordinació i treball en xarxa	3.1.1. Establir un diagnòstic i un pla de treball compartit entre els diferents serveis i professionals que intervenen en un mateix cas		▶	▶	▶
	3.1.2. Avançar en les derivacions basades en l'acompanyament			▶	▶
	3.1.3. Vincular les diferents xarxes d'intervenció municipals		▶	▶	▶
3.2. Organització interna	a) Formació per a professionals	3.2.1. Oferir un programa formatiu anual sobre perspectiva de gènere i violència masclista per al personal de l'Ajuntament			▶ ■
	b) Cura dels professionals	3.2.2. Crear un espai de suport entre professionals	▶	▶	▶
	c) Registre i protecció de dades	3.2.3. Protocol·litzar el registre de les dades		▶	▶
	e) Resposta municipal a les situacions de dol	3.2.4. Elaborar un protocol municipal per a situacions de dol	▶	▶	▶
BLOC 3. Implementació, seguiment i avaluació del Pla			Curt termini 2019-20	Mig termini 2021-222	Llarg termini 2023
1- Implementació: 1.1 Acord de ciutat 'Violència 0 al Prat'			▶	▶	▶
Total d'accions			10	14	7

BLOC 3
Implementació,
seguiment i
avaluació del Pla

Per tal de garantir la correcta implementació del Pla, així com una valoració acurada del seu desplegament, és necessari establir procediments específics orientats al seguiment i avaluació de les accions del Pla. A continuació es presenten els mecanismes i l'estructura organitzativa per a la implementació, el seguiment i l'avaluació del Pla, així com les funcions de cadascun dels òrgans.

1 Implementació

1.1. Acord de ciutat “Violència 0 al Prat”

La lluita contra les violències masclistes és una responsabilitat de totes i tots. Cal arribar a tots els estaments socials i culturals de les nostres ciutats i intentar transcendir les estructures actuals en matèria d'abordatge, prevenció i atenció de les violències masclistes.

És per això, que aquest Pla integral té una visió de ciutat, d'arribar a totes les àrees municipals, serveis i recursos, però també a tota la ciutadania i al teixit associatiu local, per crear un compromís ferm i col·lectiu en contra de les violències i per erradicar-les.

Per impulsar el Pla i aconseguir enfortir els vincles, volem crear l' Acord de ciutat “Violència 0 al Prat”, que ens ha de permetre renovar les oportunitats d'abordatge de les violències masclistes, així com aconseguir un major i millor impacte de tots els recursos i serveis existents, tot col·laborant amb el teixit associatiu de la ciutat.

L'objectiu final d'aquest acord és generar un compromís social i col·lectiu que enforteixi tota la ciutadania en aquesta lluita contra les violències masclistes.

Descripció de l'acció:

L'acció consisteix a convidar tots els serveis que intervenen en l'abordatge de la violència masclista, inclosos els recursos no municipals, a formalitzar un acord per concretar les tasques i els compromisos que suposa el treball en xarxa amb la resta de serveis del Circuit.

Per poder posar en pràctica aquesta acció cal:

1. Implicar-hi el Consell de les Dones del Prat
2. Crear una taula institucional per formalitzar l'acord ‘Violència 0 al Prat’, que conté els compromisos i responsabilitats que suposa el treball en xarxa.
3. Convidar totes les institucions que gestionen els serveis a signar aquest l'acord, inclosos els serveis no municipals.
4. Planificar adequadament el temps de coordinació entre professionals i el treball en xarxa que requereix el Circuit.

Agents implicats:

Representants institucionals dels serveis i recursos que formen part del Circuit contra la violència masclista

Previsió d'inici de l'acció:

Curt termini

Indicadors de seguiment i avaluació:

- Acord de compromisos signat pels representats institucionals dels serveis i recursos que formen part del Circuit.
- % de professionals del Circuit que no poden assistir a les reunions de coordinació o trobades del Circuit per falta de temps, respecte del total de professionals del Circuit.
- % d'accions del Pla Integral contra les Violències Masclistes que no s'implementen per manca d'acord o implicació dels recursos del Circuit, respecte del total d'accions del Pla.

2

Mecanismes de seguiment i avaluació

Els mecanismes de seguiment i avaluació del Pla parteixen de la recollida d'indicadors associats a cadascuna de les accions i de les valoracions qualitatives dels agents implicats i dels beneficiaris de cada acció. Aquests indicadors es recolliran anualment en un informe d'avaluació que permeti fer-ne un seguiment acurat i que contindrà, principalment, els aspectes següents:

Informe d'avaluació anual:

- Grau d'acompliment del Pla, és a dir, un recull de les accions realitzades en el darrer any, esmentant si s'ha complert el calendari previst.
- Valoració general del desplegament de les accions i del seu funcionament.
- Identificació de les incidències sorgides durant el procés.
- Recull d'indicadors de seguiment i avaluació associats a cadascuna de les accions portades a terme.
- Propostes de millora o altres qüestions no previstes al Pla.

3

Estructura organitzativa

Per tal de facilitar la implicació dels diferents càrrecs tècnics i polítics, així com d'altres professionals i agents socials, cal tenir en compte diferents òrgans de treball i participació, amb els seus rols i funcions corresponents. A continuació es presenten cadascun d'aquests òrgans.

3.1. Taula Institucional per l'acord 'Violència 0 al Prat'

Es tracta de l'òrgan de màxima representació institucional i política. Està format per les figures de direcció, gerència i representació política de les diferents institucions i administracions implicades en l'abordatge de la violència masclista. Ha de garantir el compromís polític i el suport institucional en la creació, el desplegament i la implementació del Pla.

Composició:

- Representació municipal: alcaldia, regidories de l'Ajuntament i grups municipals
- Representació del Govern de la Generalitat: Institut Català de les Dones, Departament de Salut, Justícia i Departament d'Interior (Mossos)
- Representació del Consell Comarcal del Baix Llobregat
- Representació del Consell de les Dones del Prat

Funcions:

- Vetllar pel correcte desplegament del Pla i destinar els recursos i acords necessaris per implementar-ne les accions.
- Atorgar a les persones que participen a la Comissió Tècnica del Circuit com a referents del seu servei o recurs, capacitat per validar i prendre decisions relatives al desenvolupament de les accions. Hi ha d'haver una designació d'hores per al treball en xarxa i la participació a la Comissió Tècnica.
- Assegurar el desenvolupament d'avaluacions periòdiques per garantir el desplegament correcte del Pla.

Periodicitat:

La Taula Institucional es convocarà un cop l'any, a fi de presentar els resultats principals de les accions portades a terme durant l'any anterior, recollits en l'informe d'avaluació.

3.2. Grup Motor

El Grup Motor és l'òrgan tècnic encarregat de coordinar i fer el seguiment de la implementació del Pla, en coordinació amb els agents implicats i responsables de desenvolupar cadascuna de les accions.

Aquest Grup Motor forma part del Circuit contra les violències masclistes de l'Ajuntament del Prat.

Composició:

- Secció de Ciutadania -Igualtat-
- Servei d'Acció Social
- Policia Local

Funcions:

El Grup Motor és l'òrgan tècnic per garantir la implementació del Pla. Les seves funcions són les següents:

- Coordinar el desplegament de les accions del Pla, és a dir, vetllar per la constitució de les taules de treball, formades pels agents implicats en cada una de les accions, en el calendari previst.
- Fer el seguiment de les accions, és a dir, vetllar pel desenvolupament correcte de les accions, informar-se de possibles obstacles o impediments que sorgeixin durant el procés i acompanyar els agents implicats en la cerca dels recursos o estratègies necessaris per donar-hi resposta.
- Vetllar per la recollida d'indicadors de seguiment i avaluació associats a cada acció, sol·licitant la informació requerida als agents implicats en cada acció (taula de treball).
- Sistematitzar els indicadors de seguiment i avaluació de les accions portades a terme de forma anual, per tal de poder presentar els resultats a la Comissió de Seguiment i a la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista.

Periodicitat:

El Grup Motor es reunirà periòdicament segons el que requereixi la implementació del Pla. Com a mínim, es preveu una reunió trimestral.

3.3. Direcció del Pla

La Direcció del Pla és l'òrgan políticotècnic i, per tant, responsable de garantir el desplegament del Pla en coordinació amb la resta d'àrees i institucions implicades.

Composició:

- Direcció de l'Àrea d'Igualtat i Acció Social
- Cap de la Secció de Ciutadania
- Cap del Servei d'Acció Social
- Cap de la Policia Local
- Consell de les Dones del Prat
- Responsables polítics de les àrees implicades
- Grup Motor

Funcions:

La Direcció del Pla aglutina tant figures polítiques com figures directives o caps de secció o servei. Al mateix temps, inclou el Grup Motor en la seva composició, de manera que les seves funcions són de caire estratègic i operatiu, per garantir la implementació correcta del Pla, i són les següents:

- Assumir el compromís de desplegar el Pla i dotar-lo dels recursos tècnics i econòmics necessaris per a una implementació efectiva.
- Garantir la coordinació entre les diferents àrees per garantir el desplegament correcte del Pla.
- Fer el seguiment de les accions desenvolupades a partir dels resultats presentats pel Grup Motor i dels indicadors de seguiment i avaluació.
- Conèixer els obstacles o impediments que hagin pogut aparèixer durant el procés d'implementació de les accions i cercar els recursos i les estratègies per fer-hi front.
- Aprovar les accions previstes per a l'any següent.

Periodicitat:

La Comissió de Seguiment es reunirà, com a mínim, un cop l'any per conèixer els resultats de les accions desenvolupades l'any anterior i aprovar les accions previstes per a l'any següent. La Direcció del Pla pot decidir de reunir-se semestralment amb l'objectiu de conèixer l'estat de la qüestió de les accions en curs, les possibles incidències que hagin sorgit i fer-ne un seguiment exhaustiu.

3.4. Consell de les Dones del Prat

El Consell de les Dones del Prat de Llobregat és l'òrgan de participació ciutadana per impulsar les polítiques de gènere del municipi, i agrupa les entitats de dones i feministes del municipi, així com d'altres agents socials.

Composició:

Membres del Consell de les Dones del Prat

Funcions:

El Consell de les Dones del Prat, com a òrgan de participació ciutadana, té un paper important en el seguiment del Pla i en la seva articulació amb el teixit social i associatiu del municipi. Les seves funcions són les següents:

- Cercar la implicació dels agents socials i del teixit associatiu en el desenvolupament de les accions, a fi d'obtenir un major impacte de les accions i la complicitat del teixit social i associatiu.
- Participar en el seguiment del Pla, per conèixer els resultats de l'avaluació anual i la valoració del funcionament de les accions.
- Efectuar propostes de millora i complementar les accions planificades per a l'any següent.

Periodicitat:

El Consell de les Dones del Prat, entre les trobades que planifica anualment, en dedicarà una a fer el seguiment i l'avaluació de les accions iniciades el darrer any, d'una banda, i a conèixer les accions previstes per l'any següent, de l'altra.

3.5. Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista

La Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat és l'òrgan que aglutina la xarxa de serveis i recursos implicats en l'abordatge de les violències masclistes al municipi i, per tant, té un paper especialment rellevant en el desplegament del Pla.

Composició:

Membres de la Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat.

Funcions:

La Comissió Tècnica del Circuit està implicada en el desenvolupament de bona part de les accions previstes en aquest Pla, especialment pel que fa a la línia estratègica 2; així doncs, té un paper cabdal com a espai de treball i debat, però també de seguiment i valoració de les accions desenvolupades. Les seves funcions són les següents:

- Participar activament en les accions que impliquen els serveis i recursos que formen part de la Comissió Tècnica.
- Fer una valoració exhaustiva de les accions iniciades el darrer any, que presenta anualment el Grup Motor en una sessió de retorn i seguiment del Pla.
- Revisar el funcionament de les accions desplegades i fer-hi propostes de millora de cara a l'any següent.
- Planificar les accions a desenvolupar l'any següent i valorar-ne la pertinença i viabilitat.

Periodicitat:

La Comissió Tècnica del Circuit contra la violència masclista del Prat de Llobregat, entre les trobades que planifica anualment, en dedicarà una a fer el seguiment i l'avaluació de les accions iniciades el darrer any, així com a planificar les accions a iniciar l'any següent.

3.6. Taules de treball

Les taules de treball tenen per objectiu implementar l'acció que tenen assignada.

Composició:

Agents implicats en cada acció (personal tècnic municipal, professionals d'altres serveis, entitats o agents socials).

Funcions:

Les taules de treball giren entorn al desplegament de les accions. Les seves funcions són les següents:

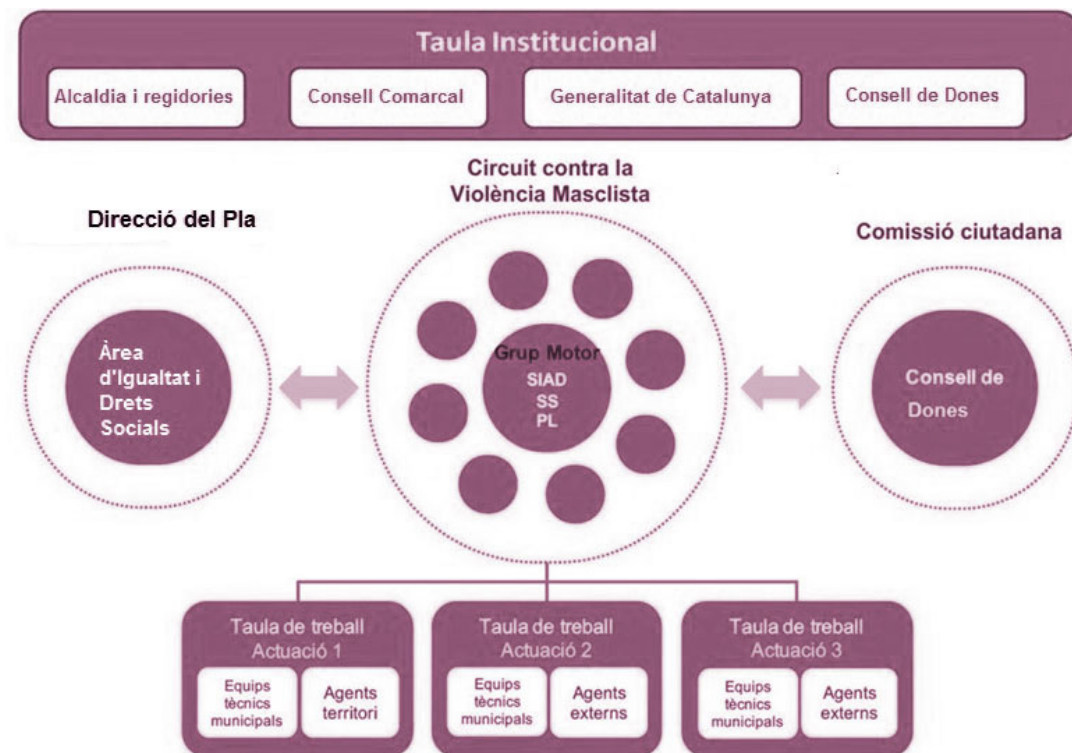
- Executar les accions en coordinació amb els serveis i recursos que siguin necessaris.
- Informar el Grup Motor de possibles incidents o impediments sorgits durant el procés.
- Recollir els indicadors de seguiment i avaluació associats a cada acció.

Periodicitat:

Les taules de treball són un òrgan *ad hoc* i, per tant, la seva vigència va lligada al procés d'implementació de l'acció. Els agents implicats que formen part de la taula s'han de reunir amb la freqüència necessària per coordinar i implementar les accions corresponents.

El Consell de les Dones del Prat, entre les trobades que planifica anualment, en dedicarà una a fer el seguiment i l'avaluació de les accions iniciades el darrer any, d'una banda, i a conèixer les accions previstes per l'any següent, de l'altra.

L'esquema següent il·lustra l'organigrama per a la implementació, el seguiment i l'avaluació del Pla Integral contra les violències masclistes:

ANNEXES

Annex 1. Model de fitxa de diagnòstic compartit

FITXA DE DIAGNÒSTIC COMPARTIT

Dades del servei que omple la fitxa:

Servei:

Nom del o la professional:

Data:

Càrrec:

Dades de la persona atesa

Nom i cognoms:

Adreça:

Telèfon:

DNI / DNIE / Passaport

Nacionalitat:

Data de naixement:

Necessita traducció? SÍ ☐ NO ☐

Espressa consentiment per a la cessió de dades? SÍ ☐ NO ☐

Exploració inicial del cas:

Demanda realitzada:

Tipus de violència

☐ Psicològica

☐ Física

☐ Econòmica

☐ Sexual

☐ Múltiple

☐ Altres

☐ Àmbit de la parella

☐ Àmbit de la família

☐ Àmbit laboral

☐ Àmbit social comunitari

☐ Mutilació genital

☐ Matrimoni forçat

Víncle amb l'agressor

☐ Parella

☐ Exparella

☐ Pare

☐ Fill

☐ Net

☐ Altres familiars:

☐ Altres persones:

Te fills / filles?

SÍ ☐ NO ☐

Situació judicial

Ha interposat denúncia? SÍ ☐ NO ☐ Té ordre de protecció? SÍ ☐ NO ☐

Valoració de la situació:

Valoració del risc / urgència

Servei:

Data:

Diagnòstic social

Servei:

Data:

Diagnòstic sanitari

Servei:

Data:

Diagnòstic de seguretat

Servei:

Data:

Necessitat de coordinació / derivació a altres serveis

☐ SIAD

☐ Servei d'Acció Social

☐ SIE

☐ Policia local - OAV

☐ Mossos d'esquadra - GAV

☐ CAP

☐ CAS

☐ CSMA

☐ Jutjats

☐ Clínica forense

☐ SISA

☐ SAJ

☐ SPAI

☐ Servei Local d'Ocupació

☐ Servei d'Habitatge

Observacions

Annex 2. Model de fitxa de pla de treball coordinat

A aquest document, perquè sigui complet, s'hi ha d'adjuntar la primera pàgina de la fitxa de diagnòstic compartit emplenada.

PLA DE TREBALL COORDINAT

Serveis implicats i professionals de referència de cada servei

SIAD	Jutjats
Servei d'Acció Social	Clínica forense
SIE	SISA
Polícia local - OAV	SAJ
Mossos d'esquadra - GAV	SPAI
CAP	Servei Local d'Ocupació
CAS	Servei d'Habitatge
CSMA	Altres
Professional de referència del cas	

Intervenció professional:

Intervenció realitzada:

Servei:	Nom del o la professional:
Data:	Càrrec:

Intervenció realitzada:

Servei:	Nom del o la professional:
Data:	Càrrec:

Intervenció realitzada:

Servei:	Nom del o la professional:
Data:	Càrrec:

Intervenció realitzada:

Servei:	Nom del o la professional:
Data:	Càrrec:

Acords presos

Observacions

Seguiment del cas:

Valoració del cas

Servei:

Nom del o la professional:

Data:

Càrrec:

Annex 3. Model de fitxa de derivació

A aquest document, perquè sigui complet, s'hi ha d'adjuntar la primera pàgina de la fitxa de diagnòstic compartit emplenada.

FITXA DE DERIVACIÓ

Servei al qual es deriva:

Motiu de la derivació:

Retorn de la derivació:

Nom del o la professional:

Càrrec:

Intervenció realitzada:

Observacions:

Annex 4. Model de registre de dades

A continuació es presenta una proposta d'ítems que els principals recursos municipals que atenen dones en situació de violència masclista (SIAD, Acció Social i Policia Local), haurien registrar de manera unificada i compartida en una aplicació de registre compartit.

MODEL DE REGISTRE DE DADES

Dades personals de la persona atesa (codificació):

Codi:

Tipus de violència

- ☐ Psicològica
- ☐ Física
- ☐ Econòmica
- ☐ Sexual
- ☐ Múltiple
- ☐ Altres

Àmbit de la violència

- ☐ Àmbit de la parella
- ☐ Àmbit de la família
- ☐ Àmbit laboral
- ☐ Àmbit social comunitari
- ☐ Mutilació genital
- ☐ Matrimoni forçat

Víncle amb l'agressor

- ☐ Parella
- ☐ Exparella
- ☐ Pare
- ☐ Fill
- ☐ Net

Altres familiars:

Altres persones:

Te fills / filles?

Sí ☐ No ☐

Situació judicial

Ha interposat denúncia? Sí ☐ No ☐ Té ordre de protecció? Sí ☐ No ☐

Ha estat atesa per altres serveis?

☐ SIAD	☐ Jutjats
☐ Serveis socials	☐ Clínica forense
☐ SIE	☐ SISA
☐ Policia local - OAV	☐ SAJ
☐ Mossos d'esquadra - GAV	☐ SPAI
☐ CAP	☐ Servei Local d'Ocupació
☐ CAS	☐ Servei d'Habitatge
☐ CSMA	☐ Altres

Annex 5. Model de consentiment informat per a la cessió de dades personals⁵

(Nom i cognoms) _____, amb

DNI/NIE/passaport _____, d'acord amb el que estableix l'article 18 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD).

MANIFESTO:

(Marqueu el quadre que correspongui.)

☐ Que amb caràcter previ a la recollida de les meves dades personals he estat informada de l'existència dels fitxers gestió del servei_____, que la finalitat de la recollida de les dades és l'anàlisi estadístic i el seguiment de cassos amb els professionals necessaris i que les persones destinatàries de la informació són professionals que treballen tenint en compte la confidencialitat de les dades personals.

☐ Que dono el meu consentiment per al tractament de les meves dades personals facilitades a fi de gestionar les actuacions necessàries per tramitar la meva sol·licitud, en el marc de la gestió adequada dels serveis de la Xarxa i conforme a les finalitats previstes en el fitxer.

☐ Que autoritzo el tractament de les dades personals de la meua filla/del meu fill menor de catorze anys amb la finalitat de gestionar les actuacions necessàries per tramitar la meua sol·licitud, en el marc de la gestió adequada dels serveis de la Xarxa i conforme a les finalitats previstes en el fitxer.

També he estat informada de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició de les dades del fitxer, dirigint-me al responsable d'aquest fitxer: Ajuntament del Prat de Llobregat: pl. de la Vila, 1. CP 08820-El Prat de Llobregat.

(Signatura)

El Prat de Llobregat a: _____ de _____ de _____

⁵ Aquest model és provisional, fins que la versió definitiva no sigui aprovada.

Pla Integral
contra les
Violències Masclistes
del Prat de Llobregat
2019-2023

Ajuntament del
Prat de Llobregat